

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

D. Erasmi Roterodami, Viri doctissimi, Parabolarum seu Similium Liber elegantissimus

Erasmus, Desiderius

Haganoae, 1520

Ex Aristotele, Plinio, Theophrasto

[urn:nbn:de:bsz:31-270840](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270840)

EX LVCI. XENO. DEMOS. XXXVII.

tis. Ita bona oratio displicet, si quis parum apte referat.

Vt Momus tauri opificem deum carpsit, quod non prapofuisset oculos cornibus, ubi maxime erat opus. Ita perperam faciunt, qui coronas in uertice ponunt, cum sub naribus magis adponi conueniat, ut plurimum uoluptatis ex odore possint haurire.

Vt non omnes infaniunt, qui Phrigiam audiunt tibiam, sed hiduntaxat, quos Rhea corripuit. ita non commouentur philosophia laudibus, nisi qui ad eam natura sunt propensi.

Quod tibiae sunt ignaris musices. hoc opes his, qui nesciunt uti.

Vt qui primo musicen discunt, citharas aliquot perdunt & obterunt. ita magno reipublicae malo administrat magistratum, qui rudis accedit & imperitus.

Vt bilanx in eam uergit partem, unde plus accipit. Sic quidam nunc huic, nunc illi fauent, qui plurimum det, non cuius causa sit optima.

EX ARISTOTELE, PLINIO,
THEOPHRASTO.

EX omni genere curiositas hominum signa collegit instantis tempestatis. At multo magis conueniebat hac uti diligentia in consultationibus, ut obseruatis experimentis coniciant, quid malorum ex uno quoque perperam instituto consequatur.

Vt caelo quamuis sereno, nubecula quamlibet parua uentura percellosum dabit. Sic rebus admodum pacatis, ex minimo dissidio, grauissimi rerum motus subito exoriuntur.

Vt ranæ ultra solitum uocales tempestatem significant imminentem. ita cum plurimum ualet apud principes oratio malorum, bonis tacentibus, tum instat rerum perturbatio.

Echinus praesentens tempestatem, aut affigit sese, aut harena faburrat. ita cum imminet fortuna tumultus, animus est philosophiae praeceptis confirmandus.

Vt imperiti tempestatem non sentiunt nisi sero, suoque malo, contra prudentes agricolae prospiciunt, cauentque. ita uulgus hominum improvidum suo malo discit, cum interim uir sapiens procul praesens malum uitet, ut Democritus metente fratre ardentissimo

K

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

æstu, monuit ut reliquæ fegeti parceret, raperetq; defecta sub te-
stium, paucis mox horis sauo imbre uaticinatione approbata.

Quemadmodum non raro fit, ut cœlo maxime sereno sauus
imber subito cœoriatur. Ita rebus maxime prosperis ac lætis, læ-
penumero grauissima rerum incidit perturbatio.

Cum æstate uehementius tonuerit q̄ fulserit (ut inquit Plinius)
uentos denunciat. Ita ubi quis uehementer inclamat in aliorum
uita, ipse non perinde lucens morum integritate, iudicium est ani-
mi magis ambitionis uento tumescentis, q̄ solide pii.

Delphini tranquillo mari lasciuientes, flatum qua ueniunt par-
te denunciant. ita cum exultant improbi, tolluntq; sese, rerum hu-
manarum tempestatem instare significat.

Dis simile.

Sol, luna, stella mare, terra, arbores, herbæ, bruta, & in his apes,
formicæ, conchæ, deniq; lucernæ, tempestatem præsentiant. Sol⁹
homo sua mala non præsentit, neq; prospicit.

Cum bruta solitum naturæ morem relinquunt, tempestatis in-
dicium est, hoc est, cum mergi fugiunt maria aut stagna, cum ab-
sconduntur formicæ aut oua progerunt, lumbrici e terra fugiunt,
tempestatis præsagium est. ita cum audent facinorosi, tacent in-
tegræ, sapit uulgus, desipiunt principes, sacerdotes pro terrenis di-
gladiantur, perniciem humanæ uitæ significat.

Vt Pyrites gemma non aperit uim igneam, nisi si atterat, tum
enim digitos adurit. ita quorundam malitiam non sentias, nisi
cum illis consuetudinem aut commercium habueris. aut non sen-
tias philosophiæ uim, nisi exercueris. ita succina attritu uim attra-
hendi & odorem produnt.

Vt scarabeum, aut uiperam, aut araneam in gemma redditam
& imitatam a natura (nam id uidemus esse factum in nonnullis)
non horremus, sed amplectimur, effigie delectati. Sic uitiorum
erudita pictura delectamur in Historicis ac Poetis.

Quemadmodum gemma Chalazias, etiã si in igne coniciat, tñ
natiuum frigus suum retinet. ita quidam sic frigent ad literas ac
uirtutem, ut nullis exemplis, aut hortatibus inflammare possis.

Sicut Alexander Magnus uenit, ne quis se pingeret præter unū Apellem, aut ne quis se fingeret ære præter Lysippum, aut gemma sculperet præter Pyrgotelem, summos uidelicet artifices. ita nõ conuenit CHRISTVM a quouis prædicari, aut uirtutem a quouis laudari.

Vt gemma minutula quædam res est, sed ingentibus tamen saxis antepositur. Sic homo pusillus, sed ingenio ualens. aut sic philosophia, seu uirtus ostentatione minimum quiddam est, sed precio maximum.

Vt ara Corinthia casus fecit, & pictoribus illis, equi & canis spumam, quam ars assequi non potuit, casus expressit. ita multa forte obtingunt, quæ nullo consilio potueris efficere.

Nemo tam insanus, ut uel e Neronis capedine, quæ Plinius trecentis sestertiis æstimat, uenenum bibere malit, quàm e Samio uasculo uinum innoxium. ita qui sapit, malit salubria præcepta uiuendi qualicumque sermone proposita, quàm pestiferas opiniones ab eloquentissimo scriptore haurire.

Vitrum mire crystallum imitat, res uilissima rem longe preciosissimã. ita assentatio amicitiam imitat, res pessima longe optimã.

Vt crystalli fragmenta sarciri nullo modo possunt. ita difficilissimum eos reconciliare, qui ex arctissima familiaritate in mutuũ odium uenerint.

Vt natura gemas altissime recondidit, uia passim obuia sunt. Ita quæ sunt optima, paucissimis nota sunt, nec nisi summo studio eruuntur.

Vt succina paleas ad se trahunt, magnes ferrum, chryfocolla aurum. Ita quisque asciscit sibi suis aptum moribus.

Vt indomita uis adamanti, unde & nomẽ additũ gemmæ, adeo ut nec caleseat igni, nec ferro cedat, quin magis ictum ita respuens, uti ferrum simul & incudes diffiliant. Sic sapientis animus aduersus omnem fortunæ sauiantis impetum inuictus.

Quemadmodum adamas aduersus omnia inuictus, hircino sanguine eoque calido ac recenti maceratus, malleo frangitur. Ita quædam ingenia nulla ui peruincas, blanditia emollienda sunt.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Adamas una re mollescit ad ictus ferri, alias indomitus, ita nullum est ingenium tam ferum, quod non aliqua ratione queat expugnari,

Quemadmodum si ferrum inter adamantem ponas & magnetem, diuerso nisu, nunc huc, nunc illuc fertur. Ita dubius animus nunc ad honesta rapitur, nunc ad diuersa trahitur affectibus.

Vt adamas si iuxta magnetem ponatur, non patitur abstrahi ferrum, aut si ad motus magnetis apprehenderit, ad amas diuerso rapit, atque aufert. Ita pecunie studium dissidet cum Christiana pietate, & modis omnibus auocat, nec finit adhærescere Christo.

Sicut Nero princeps gladiatorum pugnas smaragdo spectabat Ita quidam malunt diuorum imagines quam ipsos diuos animo contemplari.

Vti ferrum aut chalybs, cetera quidem duritie rigoreque superat, ab adamante uincitur. Ita res quidem potens est amor in liberos, sed hunc quoque superat pietas in deum.

Vt adamas si frangi contingat malleis, in minutissimas dissilit crustas, adeo ut uix oculis cerni queant. Ita arctissima necessitudo si quando contingat dirimi, in summam uertitur simultatem, & ex arctissimis foederibus, si semel rumpantur, maxima nascuntur dissidia. Aut supra modum incandescit semel uicta lenitas.

Sicut animantia quaedam etiam corporis partes amputant, ob quæ periclitari sese sciunt, ueluti fides. Ita sapientis est aliquando facultatum iactura, uitæ consulere.

Quemadmodum in opalo gemma, multarum gemmarum dotes eminent. nempe carbunculi tenuior ignis, amethysti fulgens purpura, smaragdi uirens mare, cunctaque hæc pariter incredibili mixtura lucentia. Ita multorum uirtutes in uno hoc eminent, aut in sacris literis simul inuenitur, quicquid apud ullos Ethnicos scriptores placere potest.

Opalum gemmam indiscreta similitudine adulterant Indi, experimentum in sole tantum. Ita uirtutes quaedam uitia sic imitantur, ut difficilimum sit dignoscere, nisi ad summam lucem proferantur.

Carbunculi ignis & nomen & speciem habent, cum ignem non sentiant, unde & Apyrustæ dicti. Ita quidam pietatis opinionem & imaginem obtinent, cum a re sint alienissimi.

EX

Antira

ignem

defeat. Ita q

uelcant. su

ditur in

Iris gen

ita ut ipse

Ita quidam

et quod in

sentant ac

Vt his g

horum del

sunt effica

orationis

animi uit

Vt qui

ius morbo

Ita quæd

uersus in

nem, an

Drac

ac trans

philoso

Qua

coctæ. I

moniti

Facil

gis mor

id quoe

In C

tibuste

tem a

ptum

V

Anthraciti carbuncolorū generi peculiare est, ut coniectus in ignem, uelut intermortuus extinguat, contra aquis perfusus exardescat. Ita quosdam contraria mouent. si exhorteris, magis languescunt. si dehorteris, magis accenduntur. si bene merearis, redduntur inimici. sin male, pluris te faciunt.

Iris gemma non nisi in opaco reddit colores arcus cœlestis, nec ita ut ipse habeat in se, sed parietib⁹ illidat, in sole coloribus caret. Ita quidam uaria uirtutum simulacra præ se ferūt, sed in obscuro & quod in se non habent, tamen in aliorum animis ueluti repræsentant ac gignunt.

Vt his gemmis summū est ꝑcium, quæ non modo uarietate colorum delectant oculos, & nares odore, uerum etiam ad remedia sunt efficaces. Sic his libris summū est ꝑcium, qui non solū habet orationis illecebras, uerum et salubribus præceptis nos liberant animi uitiiis.

Vt quidam gemmas quasdam secum ubiq; circumferūt aduersus morbos, maleficia, ebrietatem, tonitrua, ruinas, ceteraq; mala. Ita quædam philosophiæ decreta semper ad manum habenda, ad uersus incurfuros animi morbos, libidinem, iracundiam, ambitionem, auaritiam, & his consimiles.

Draconites nec poliri potest, nec artem admittit, alioqui elegans ac translucens. Ita diuina scriptura habet nitorem, nec artificium philosophiæ aut rhetorices admittit.

Quædam gemmæ aceto macerata nitescunt, plerq; melle delectat. Ita quosdā meliores reddit acris obiurgatio, quosdam admonitio blandior.

Facilius inculpes gemmis quæ uoles, si terebra ferueat. ita magis mouebit orator, si non solum acriter dicat, sed ferueat, & amet id quod laudat, oderit quod uituperet.

In Chio, Dianæ facies est in sublimi posita, cuius uultus intrantibus tristis, exeuntibus exhilarata uidef. ita sordidi quidam ad eum amicum tristes accipiunt, timentes ne quid petat, aut ne sumptum adferat conuiuia, at alacres dimittunt abeuntem.

Vt ingentes obelisci magno quidem negotio statuunt & collo

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

cantur ob immensum molis pondus, sed collocati semel, infinitis durant seculis. Ita arduum est uirtutis aut sapientiae parare famam sed parata nunquam intermoritur.

Vt ingentia pondera, quae nullis hominum uiribus tolli possunt machinis facile tolluntur. ita quod uel nequeas efficere, ratione & arte facile efficias.

Vt obeliscis praegrantibus tantum ferme substernitur intra terram, quantum extat, ut immoti consistant. ita semper mansurae famae magna firmaeque fundamenta sint, oportet

Stulte reges aegyptiorum operam populi, ac pecunias in substruendis pyramidibus consumebant, quae nihil habebant praeter stultam & ociosam ostentationem, cum idem in rebus utilibus fieri poterit. ita quidam elaborant in difficilimis caterum infrugiferis, ipsum praeclearum existimantes, quod in laborioso negotio uersantur.

Sicut Pyramis quam Rhodope meretricula Aesopi conserua construxit pecunia corporis quaestu collecta, maiori miraculo famaque fuit, quam ceterae regum pyramides ita uehementius miramur, si quod recte faciunt, a quibus tale nihil expectabatur, ueluti si quis Hollandum uideat peritum equitem, aut frugalem Anglum, aut Theologum eloquentem.

Vt labyrinthos non oportet ingredi sine filo, quo securus possis redire. ita non est suscipiendum negotium, nisi prius perspecta ratione, qua te possis inde rursus explicare.

Vt in admirandis operibus, sed inutilibus, maior est laus artificis cuius arte res confecta est, quam regis, cuius impendio. ita belli gloria maxima ex parte penes militem est conductitiu, quorum industria geritur res, minima pars ad reges redit, qui aliena etiam pecunia militem conducunt.

Vt Diana Ephesiae templum uiginti annis a tota Asia, tot regum impendio, tot artificum ingenii confectum, Herostratus obscurus homo nocte una poterat exurere. ita facilimum est urbes egregias bello demoliri, aut aedificare difficilimum.

Quemadmodum aedificia in palustri solo posita, nec terramotu quatuntur, nec hiatu absorbentur. ita humilis fortuna non est maximis malis obnoxia.

Sicut Echo non sonat, nisi cum reddit acceptam uocem. ita nō nulli quicquid in ipsos dicitur, in alterum regerunt. aut non habēt quod dicant, nisi dicta referant aliena.

Vt Olympiæ porticus uocem acceptā arte septies reddit, unde Heptaphonon oppidani uocant. ita quosdam si uno tāgas conuittio, sexcenta regerunt, aut si paucis ad loquendum prouoces, garrīendi finem non faciunt.

Vti magnes non quiduis ad se trahit, sed ferrum duntaxat, cum sint alia multo leuiora. ita quorundam oratio non mouet oēs, sed iam propensos ad id, quod illi suadent.

Vt quidam magnetes ferrum attrahunt, at Theamedes, qui in æthiopia nascitur, ferrum abigit, respuitq;. ita est Musices genus quod sædet affectus, est quod incitet.

Vti magnes occulta quadā & incognita ui ferrū ad se trahit. ita sapientia secreta quadā ratione trahit ad se aīos hominum.

Vt equus strigofus imputatur non equi culpa, sed equisonibus. ita populus male moratus, episcopis aut principibus.

Vt magnes ad se trahit omne ferrum, sed æthiopicus magnetē quoq; alium ad se rapit. ita rex populū quo lubet, cogit. At ingēs aliquis rex etiam regibus ceteris uim facit.

Vt gagates aqua infusa incenditur, oleo restinguitur. ita quidā quo magis roges, magis frigescunt. si negligas, ultro capiunt. Aut sunt quos officiis alienes, neglectu prouocōs ad amorem.

Vt lapis e Scyro fluctuat integer, sidit comminutus. Sic res discordia pessum eunt, concordia sustinentur.

Siphnius lapis oleo excalfactus durefcit, alioqui mollissimus. Ita quosdam benefactis reddas deteriores.

Quemadmodum de Carthaginensibus dictum est, quod ad terra pice, ad uina calce uterentur. ita quidam præpostere rebus utuntur, amicis asperi, supplices inimicis. Carthaginenses pice linebāt parietes, cum uasa picari soleant, & multa calce condiebant, auctor Plinius.

Calx aquis accenditur. ita quosdam contraria mouent.

Gypso madido statim utēdū, quod celerrime sicces. ita statim

D. ERASMI ROT. SIMILIA

fingenda literis ac moribus atas rudis, priusquam durior non admittat fingentis manum. Diffimile.

Gypsum etiam si iam induruit, tamen tundi rursus, & in farinam resolui potest. Simul atque semel induruit ingenium adulescentis, aetate uitaeque, non potest refingi.

Vt utrum quia pellucidum, nihil caelat. Ita quidam nihil te gere, nihil dissimulare norunt, quicquid in animo est, id protinus omnibus palam est.

Vt iis qui caecutientibus sunt oculis, qui uis locus obscurus est, propterea quod caliginem secum in oculis circumferunt. Ita parum eruditus, omnis liber ac stylus difficilis est & obscurus.

Sicut ignis in omnibus officinis omnium artium & operum est instrumentum. Ita sine charitate nihil recte geritur.

Vt utrum copia uiluit, alioqui nec auro nec argento cessurum. Ita sacerdotes ob turbam minoris sunt, magno in precio futuri, si singulae ciuitates singulos haberent sacerdotes, ut olim.

Sicut primum pictura coepit ab umbris & lineis, deinde monochromata, mox accessit lumina & umbrarum una cum oculorum uarietate, donec ad summam artificii peruenit admirationem. Ita uirtus in nobis non statim absoluta nascitur, sed paulatim cotidianis ausibus, ad summum perducitur.

Vt non est optima imago, quae materia testatur opes locatoris aut artem pictoris, sed quae rem proxime representat. Ita optima est eloquentia quae non ostentat ingenium dicentis, sed rem aptissime ostendit.

Vt Zeufis picturus Iunonem, Agrigentinis omnibus uirginibus inspectis, quibusque praecipuas elegit, ex quibus quod esset in una quaque praecipuum, imitaretur. Ita e plurimis optimi nobis ad exemplum uirtutis, aut dicendi, proponendi sunt, nec in his tamen reddenda sunt omnia, sed optima.

Vt non quiuis pictor quauis in parte artis ualet, sed hic in diis exprimendis praecipuus, alius in uultibus reddendis, alius in lineis excelluit, alius in colorum mixtura, alius in symmetria. Sic qui uirtute profitemur, aliis dotibus enitet alii. Item in eloquentia seu literis.

Qui ex balneo calent, uehementius frigesçūt, & aqua frigidior esse solet, quæ prius caluit. Ita uehementius sese oderunt, qui prius fuerint amici, & sceleratiores sunt, qui a pia uitâ ad impiam se transfulerunt.

Vt hyeme media, Alcyones summa fruuntur tranquillitate, & hanc etiam aliis communicant. Ita cum maxime sauit fortuna, tum maxime animi tranquillitate fruuntur pii, & hanc in alios quos possunt transfundunt.

Cum a sinu ipse sit ἀμύθητος, ex ossibus tamē huius optimæ sunt tibiæ, ut ait Aesopus apud Plutarchum. Ita diuites quidam ipsi indocti, tamen pecunia sua suppeditant ingenium studiosis.

Plutarchus testatur se uidisse in Africa coruus, qui lapillos in aquam aggeserint, donec aqua eo surgeret, ut cōtingi posset. Idem narrat de cane coniciente lapillos in amphoram oleariam. Ita nobis quod uiribus diminutum erit, ingenio supplendum est.

Formicæ triticum arrodunt ea parte, qua germinare incipit, ne sibi reddatur inutile. Sic potētes quo ministris perpetuo utant, premunt, ne si emerferint ta dio seruitutis, relinquunt aulam.

Bucephalus Alexandri Magni equus, quoties nudus esset, equisonem in tergum admittebat, ornatus regiis phaleris neminem ferabat, nisi regem ipsum, in reliquos omneis ferociebat. Ita quidā tennes quemuis ferunt, diuites facti despiciunt uulgares.

Vt Timanthes qui Iphigeniam pinxit, materorum affectus expressit. Agamemnonis autem uultum uelo obtexit. Ita quædam melius relinquuntur suo cuiq; iudicio æstimanda, quam uerbis explicantur.

Vt laudatur in hoc Timanthes, quod in omnibus eius operibus plus semper intelligitur, quam pingitur. Ita optimum orationis genus, in quo plurima cogitationi relinquuntur, pauca narrantur, & plus inest sensuum quam uerborum.

Notatus Protogenes, alioqui summus in pictura artifex, quod nesciret manum tollere de tabula. Ita quidam scriptores immodica diligentia peccant, quibus nihil unquam satis emendatum uidetur.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Quemadmodum Protogenes pictor Apellem ex unica linea cognouit, nunq̄ alioqui uisum. Ita ex unico responso ingenium & prudentiam uirum deprehendet, qui sit ipse sapiens.

Vt Apelles pictor queri solitus est, perisse diē in quo non duxisset lineam. Ita Christianus dolebit, si quo die non euasit seipso melior in pietate.

Vt signa quaedam argillacea summo in precio fuerunt, ob admirationem artis. Ita nonnunquam res humilis ac nihili, ingenium oratoris commendat.

Vt gypsum, aut argilla dum est uida, in quamuis imaginem facile sequitur fingentis manum. Ita rudes anni ad omnem disciplinam sunt idonei.

Vt quod maiore negotio chalybi aut marmoris insculperis, datur diutius. Ita quod maiore studio discimus, nunq̄ obliuiscimur.

Vt illud opus est laudatissimum, in quo simul & ars commendat materiam, & materia uicissim artem. Ita liber est optimus, in quo & argumenti utilitas commendat eloquentiam, & auctoris facundia commendat argumentum.

Accius poeta cum esset ipse admodum breuis, tamē in aede Caesariū maxima forma statuae sibi posuit. Ita quidam re uiles & humiles, ambitione fucosq̄ dilatant sese.

Vt Perillus qui Phalaridi taurum donauit aneum, suo periit in uento. Sic aliquoties malum consilium in caput auctoris redūdat.

Vt Philosophus missa lingua uictimae, rem simul & optimā & pessimā misit. Sic opes optimae sunt, si recte utaris, pessimae si secus.

Vt non ipse solum magnes attrahit, uerum etiam aliud ferrum ad se trahit ferrum magneti affricatum. Ita contagio uis uirtutis, aut improbitatis perniciēs ab alio in alium transit.

Vt a Seribus mollissima uellera, & ab iisdem durissimum ferrū mittitur. Sic a quibusdam diuersa proficiscuntur.

Vt carboni semel exusto suffocatoq̄, si denuo flagret, maior est uis. Ita semel sopitum odium, si rursus excandescat, acrius est.

Sicuti terra quae auri aut argenti uenas habet, in ceteris uere sterilis esse consueuit. Ita qui congerendo student auro, eiusq̄ me

talla iã cõceperũt in aĩo, nullã bonæ rei frugẽ pducere cõsueuerũt.

Raro auri & argenti uena reperitur, nisi alia non procul sit, unde & Græci nomen indidere. Ita nulla uirtus solitaria est, sed alia aliam adiungit.

Argentum cum sit candidum, nigras tamen ducit lineas, uti stannum. Ita quorundam alia species est, alia facta.

In argento uiuo omnia natant, excepto auro, nam hoc unum ad se trahit. Ita nihil insidit animo auari, præter lucrum, disciplina, litera, probitas, in summo fluitant, non descendunt in pectus.

Vt rem eandem diuersa specula uarie reddunt, pro forma speculorum diuersa. Sic idem factum, diuersi uarie interpretantur, pro animorum uarietate. quod huic magnum est, illi paruum. quod huic pulchrum, illi foedum erit.

Vt speculum non reddit imaginem, nisi substernas uitro stannum, aut æs, aut aurum, aut simile quippiam solidum, quod imaginem non sinat perfluere. Ita non nisi in animis solidis, & uera uirtute nixis, relucet imago ueri.

Vt sunt quidam fontes, qui potu pecudum, atq; etiam hominũ cutem & pilos tingunt albo, nigroque. Ita relucet etiam in ipso hominis uultu & fronte, quod agunt, quibus præceptis imbutus sit, & quibus ex autoribus hauriat uitæ rationem.

Gallus Phrygiæ fluuius, si modice bibas, medetur corpori, malis, si immodice, lymphatum animum agit. Ita si philosophiæ literas modice attingas, profunt, sin totum te illi addixeris studio, sanitate mentis auferunt, & inanis gloriæ furore quodam præcipite agunt.

In Bœotia ad Trophonium deum iuxta flumen Orchomenon, duo sunt fontes, quorum alter memoriam, alter obliuionem adfert. Ita fere magno alicui bono, magni mali periculũ est uicinũ.

Vt qui sapiunt, nõ statim e quouis bibunt fonte, propterea quod alii salutẽ adferunt, alii perniciem, nonnulli furorẽ. ita non est tutum quemuis librũ euoluere, quod ex aliis haurias affectũ animi bonum, ex aliis libidinem aut ambitionis insaniam trahas.

Qui biberint ex Clitorio lacu, his uini tediũ oboritur. ita qui semel gustarint poetice, abhorrent a philosophiæ præceptis,

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

aut contra, siue qui se mundanis uoluptatibus ingurgitant, abhorrent ab honestis illis, ac ueris oblectamentis.

Apud Troglodytas lacus est, qui ter in die fit amarus aut salus, ac rursus dulcis, totiesq; etiam nocte, unde & insanus dictus. Sic quidam inaequales, nunc asperi, nunc sunt blandi, aliquando profusi, mox fordidi, iam uehementer amant, iam supra modum oderunt.

Periculosiores sunt fontes, qui lymphidis aquis blandientes oculis, tamen perniciem adferunt, minus formidandi, qui ipsa specie testantur aquas esse fugiendas. ita difficilius uitantur mala, quae boni prae-textu fallunt.

Sicuti terra quae uenas aquarum occultat, nebulam quandam exhalat ante solis ortum, longius intuentibus. ita qui uere boni sunt & eruditi, etiam si non ostentent, tamen semper aliquid ex se produnt. unde qui obseruet, deprehendere possit subesse uim boni.

In Narniensi agro terra imbre fit siccior, aestu humescit. unde Cicero iocatur illic ex imbre puluerem, ex siccitate fieri lutum. Ita quosdam admonitio reddit deteriores.

Garus ambusta & infusa medetur malis, sed si interim garum non nomines. ita quaedam beneficia, beneficia non sunt, si commemores.

Terra quae gignit salem, nihil aliud gignit. Sic ingenia foecunda in literis, in ceteris fere rebus non perinde ualent.

Fons in quo nitrum nascitur, nec aliud quicquam gignit, nec alit. ita sapientiae studium totum hominis animum sibi uendicat.

Spongiis adeo tenues sunt sensuum notae, ut multi dubitent an mala sint, nec ne. ita quorundam is cultus est, is sermo, ea uita, ut dubites Christiani sint, an Ethnici.

Sicuti sal modice cibis aspersus condit, & gratiam saporis addit. Ita si paululum antiquitatis aut ioci admiscueris, oratio fiet uenustior. si plus satis, nihil insuauius.

Quemadmodum Echineis siue Remora piscis perpusillus (est autem magnae limaci similis) quamuis magnam nauim uelis ac remis incitatam subito sistit. ita scortulum aliquoties adamatam ingenies animi ad honesta impetus retinet alligatque.

Torpedo piscis haud nocet nisi contactu, sed uirus suam etiam ab

are per linum, & arundinis internodia ad piscatoris manum mire transmittit. Sic improbi ac pestilentes haud nocent, si nihil cum illis habeas commercii. uerum quacunq; consuetudine cōtacti morum uenena afflant.

Lepus piscis homini certissimam est uenenū, & homo uicissim illi, adeo ut uel digitulo cōtactus, statim emoriatur. Ita hostes tuam utrinq; perniciem dant, & accipiunt.

In nassam facilis illapsus est, sed exitus difficilis. Sic decliue iter in uitia, reditus ad meliorem frugem non perinde facilis.

Murena fuste non potest interimi, serula protinus. Ita quosdā eue incommodū exanimat, ut conaitium, qui grauiissimas fortunæ procellas infraacto tulerunt animo.

Murena nō in capite, sed in cauda aīam habet. ita quod charissimum est, non ibi recondendū, ubi statim periculis sit obnoxium. Ut pisces in mari nati educatiq; nihil tñ sapiūt salis marini. Ita quidā inter barbaros geniti & educi, longe absunt ab oī barbarie.

Ut Magi, uerbis etiā non intellectis, prodigiosa quaedā efficiūt. Ita sacerdotes nonnulli precibus non intellectis, bona tamen fide pronunciat, deum conciliant ac mouent.

Ut Appion Homerū ab inferis euocatū, nihil aliud interrogauit, q̄ quibus parentibus genitus esset. Sic quidam grauiissimorum uirorum concilio conuocato, de meris nugis consulunt.

Ut magi prodigiosa quaedam promittunt, iisq; promissis uulg⁹ credulū alliciunt. ita principes maximarū rerum spes ostentant, ut sibi reddant addictos.

Ut in magicis artibus uulgas hoc magis admirat, quo minus percipiunt rationem, cur illa, aut illa tam surda præscribantur. Ita quidā magis admirant stilū aut carmē, quod non intelligunt.

Quemadmodum medici quo doctiores uideantur, diuersas rerum species, ex diuersis mundi partibus petitas, inter se cōmiscunt. Ita quidam ostētatores, orōnem parum eruditā uideri credūt, nisi ius Casareū ac Pōtificū, Poetas, Oratores, Philosophos, Sophistas simul cōmiscuerint, & pluribus authoribus ac literis confarcinauerint, q̄ Mithridaticū ferunt fuisse concinnatū. Id constabat quin

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

quaginta quatuor diuersis rerum generibus.

Vt periculofum est damones euocare, propterea quod si quid erratū fuerit, magno conātis discrimine fiat. Nam aiunt Tullum Hostiliū iētū fulmie, quod ex Numæ libris Iouem deuocare conatus, quædā parum rite fecisset. ita periculofum est, cum principib⁹ habere commercium, aut cum morosis potentibus. quod offensi re qualibet leui funditus subuertant hominē.

Quemadmodū Magi sibi conscii fucum esse quod promittunt prodigiosis quibusdā, ac præscriptis ceremoniis dementant, ac teritant infirmiores. ita quidā sacerdotes cum procul absint a uera pietate, caremoniis inuoluunt indoctos, quo plebem sibi magis habeant obnoxiam.

Vt auguria & auspicia non ualent, nisi iis, qui quarunt & obseruant. ita præcepta philosophiæ non mutant nisi hos, qui meliores fieri student, & hoc animo ad legendum accesserint.

Crocodylus inuictū alioqui, & perniciosum animal, tamen Ten tyritas ad eo metuit, ut ad uocem etiam expauescat. ita tyranni cū omnes contemnant, tamen eruditorum literas subtimēt.

Vt quorūdā hominum etiam aspectus fascino habet, ita sunt quorum omnis uitæ consuetudo mores inficit.

Vt Psylli non solū ipsi non læduntur a serpentibus, uerum ex aliis uenenū exugunt. ita uere philosophus non modo ipse non tangitur uitii, sed aliorum quoq; morbis orōne uitæq; sua medetur.

Semel icti a scorpio, nunq̄ postea a uestpis, crabronibus aut apibus feriuntur. ita nullum est incommodum, quod non commoditatis aliquid habeat adiunctum.

Vt qui a cane rabido morfi sunt, non solum rabiūt ipsi, uerum etiam alios contagio inficiunt. ita qui pestilentem alicunde imberint opinionem, & alios suis inficiunt colloquiis.

Vt efficacissima remedia nata sunt ex morbis pessimis. ita bonæ leges ex malis prognatae sunt moribus.

Sicut ex uipera, crocodilo, caterisq; nocētissimis bestiis medici remedia quædā aduersus uenenorū noxā, ac morbos efficacia quarunt. ita ani aduerso in nocētes, multos uel arcet uel reuocat a facinoribus.

Crocodilus anceps animal, nunc in terris agit, nunc in aquis, in terra ponit oua, in aqua prædatur ac insidiatur. ita quidam simul & aulici sunt, & ecclesiastici, utrobique pestilentes.

Chamæleon quia pauidissimū animal, subinde colore mutat. ita qui uiribus non pollent, ad uarias artes confugiant necesse est.

Lynces clarissime oīm animantiū cernūt, sed mira illis obliuio rei ab oculis semota. ita quidā acri ingenio, sed obliuiosi.

Quædam remedia tristiora sunt ipso morbo, ut satius sit oppetere mortē, quā his aucupari salutē, uelut sugere sanguinē e uulnere recenti gladiatorum morientium. ita quandoque satius est ferre iniuriā, quā maiore incommodo ulcisci, ferre pacē, etiā si parū commoda aut æquam, quā bellum cum immensis malis suscipere.

Scorpius letale uenenum habet, Aconitum letalius, tamen hoc in potu datum, aduersus scorpiorum ictus remedium habet. ita dum uenenum cum ueneno colluctatur, seruatur homo. itidem duorum pestilentium ciuium discordia, nonnunquam Reipublice salutis est.

Aconitum etiam contactu necat. ita quorundam conuictus protinus inficit, aut si uel tantillum cum illis inceptes commercii.

Olim in Capitolio certabant quadrigæ Latinis feriis, uictor ab sinthiū bibebat. ita salubria magis quærenda sunt quā iucunda.

Sorba quæ magis blandiuntur specie, uenenum habent, ita blandiores amici magis cauendi quā tristes atque asperi.

Empetron herba, latine calcifraga, quod propius abest a mari, hoc minus est salsa, quo longius, hoc amarior est. ita quidā apud Gallos Germaniam spirant, apud Germanos Galliam, & quo longius absunt, hoc magis referunt eam gentem.

Ut optima remedia maxime perniciem adferunt, nisi apte sumantur. ita Christi sacramenta salutaria recte sumentibus, letalia indigne accipientibus.

Herbæ salutare consuetudine perdunt medici uim. ita admonitio si assidua sit, non emendat assuetū iam obiurgationibus.

Ut qui ante uenenum sumunt antidotum, non læduntur ueneno. Sic qui salubribus opinionibus, ac decretis confirmarint animū, non inficientur oratione malorum, si forte in eos inciderint.

D. ERASMI ROT. SIMILIA

Vt Mithridati cotidie sumentu uenenū, consuetudine factū est innoxium. ita mala quibus assueueris, non offendunt.

Vt suus cuiq; morbus uidetur atrocissimus. ita suum cuiq; incōmodum maxime dolet.

Vt herba moly difficile quidem effoditur, sed ad remedia p̄ter ceteras efficax est. ita quæ præclara sunt non contingunt, nisi magno negotio.

Vt inter salutare herbas nascuntur & uenena. ita ex autoribus quæ recte dixerint, sunt excerpenda.

Vt elleborum concitatis intus omnibus, ipsum in primis exit. ita dux fortis adhortatus suos inter primos prodit in hostem, uelut inquit Hierophilus, autore Plinio.

Vt elleborum si parcius sumas, magis offendit quod inhareat uisceribus, inficiatq; corpus. sin copiosius, erumpat celerius. ita non est obiurgandus amicus, nisi ea uehementia, quæ uitio liberet illius animum. Nam leuior expostulatio contristat amiciciam nullo fructu.

Vti elleborū tamen si efficax, tamen medici uetant dari sentibus aut pueris, aut exilibus. ita admonitio sic est temperanda, ut ferre possit quem uelis emendare, nec solū spectandū est uitium, sed natura quoque eius, cuius uitio studeas mederi.

Vt uulgu ineptum magno labore, magnoq; impēdio remedia ab extremis Indis aut aethiopicis petūt, cum in hortis nobis nascatur, quo morbis mederi possimus. ita præsidia beatæ uitæ magno molimine foris quarimus, in imperiis, in opibus, in uoluptatibus, cum in animo sit, quod nos beatos efficiat.

Climenos herba ita morbo medetur, ut sterilitatem adferat etiam in uiris. ita quidam malum aliquod ita profligant, ut aliud diuersum admittant.

Minor uis inest in radicibus herbarum salubrium cum semen maturescit. ita deterior fit ingenii naturæq; uis, quoties liberis gignendis datur opera.

Herbam canariam canis ita mandit, ut homo nō cernat nisi de pastam, & percussus a serpente aliam quandam petit, sed eam non

decerpit inspectante homine. Ita quidam disciplinas a se reper-
tas cœlant, ne profint & aliis.

Lotos quam latini fabam Græcam uocant, ramēta ligni ha-
bet amarissima, fructum dulcissimum. Ita conatus ad summam
uirtutem durus est, fructu nihil suauus.

Vt uitis refugit brassicam, quercus abhorret ab oleo, multo ma-
gis autem a nuce iuglande (Nam uitis cum omnia complectatur,
solam brassicam declinat. quercus si in scrobem oleæ depacta fue-
rit, emoritur. eadem & iuxta nucem iuglandem inarescit.) Sic in-
ter quæsdam nationes naturale diffidium est, ut nullo pacto queat co-
alescere cōcordia, ut inter hos fere, quos mare aut alpes diremerūt

Vt Democritus medicus Confidiæ mulieri, omnem curationē
austeram recusanti, lac caprarum de dit, quas lentisco pascebat. Sic
iis qui profus a tetricis philosophiæ præceptis, fabellæ quædam
amœniores proponendæ, sed quæ philosophiam respiciant.

Ferula solis asinis gratissimum est pabulum, cæteris animanti-
bus præsentaneum uenenum. Ita saepe quod alios offendit, aliis
uoluptati est.

Hædera pota neruis nocet, eadem foris adhibita prodest. Sic
philosophiam si penitē imbibas, nocet ad pietatem, si leuiter & ue-
luti foris admoueas, prodest ad eruditionem.

Arundinis radix contrita & imposita, filices stirpem corpore ex-
trahit. item arundinem filicis radix. ita uicissim & pecuniæ studi-
um eximit animis amorem sapiētiae, & sapientia studiū pecuniæ.

Rhododaphnes arboris folia quadrupedibus uenena sunt, ho-
minibus præsidia aduersus serpentes. ita diuinæ literæ sobriis ac
prudenter salutare præbent alimoniam, stultis autē & impiis
hæreseos, & maioris impietatis ministrant occasionem.

Vt quod nulla ui efficias, id aliquoties fit herba succo, si modo
quam oportet adhibeas. ita quosdam magis permoueris apta quā
uiolenta oratione.

Vino modico nerui & oculi iuuant, eodē copiosiore lactū. Sic li-
teris modice gustatis adiuuat uita, eadē lactū, si quis imodice icūbat

Sicuti uina & poma subacerba, uetustate mitescūt, dulcescūtq.

Sic ætatis insolentia longo rerum usu mitigatur.

Chamaeleon herba mutat foliorum colores, cum terra in qua nascitur, hic nigra, illic uiridis, alibi cyanea, alibi crocea, & aliis, aliisque coloribus. Ita conuenit hominem pro loco, in quo agit, uitæ habitum commutare.

Quemadmodum heliotropium herba, semper in eam spectat partem, qua sol est, & eo condito, florem contrahit. Sic nonnulli ad regis omnes nutus obsecundant, & in quodecumque uiderint illum esse propensum, in id feruntur & ipsi.

Adyantion herbam etiam si perfundas aqua, aut immergas, tamen sicca similis est. Ita in uirum bonum non haret cõtumelia, aut infamia, etiam si quis infamare conetur.

Vt in rerum natura quæ spectatissime florent, celeberrime marescunt, ueluti rosa, lilia, uiolæ, cum alia durent. Ita in hominum uita quæ florentissima sunt, citissime uertuntur in diuersum.

Vt rosa flos, unus omnium longe gratissimus, de spinis nascitur. Sic e tristibus & asperis laboribus fructus capitur iucundissimus.

Crocum gaudet calcari, p̄medoq; meli⁹ puenit, unde iuxta semitas, & fõtes latissimum est. Ita uirt⁹ aduersis exercita reb⁹, lati⁹ emicat.

Vt nihil insidiosius melle uenenato (nam sunt quædam huiusmodi). Ita nihil magis timendum quæm blandus hostis.

Urtica sine aculeis adurit, ac uulnerat sola lanugine, soloq; contactu. Ita quidam non aperta ui, sed clanculum nocent.

Quemadmodum urtica, si contanter attingas, ac timide, adurit. sin premas tota manu, non adurit. Ita pecunia si cautim circum spectimq; tractes, inficiet. sin cõtetim ac neglectim, innoxia est.

Vt radix quam medici uulgo Rebarbarum uocant, cum sit biliosa, tamen peculiari quadã uilem pellit. Ita fit nonnulli, ut amor pellat amorem, ceu clauus clauum, ira iram, & dolor dolorem.

Vt est quædam uenenorum cõtaria natura, sic ut sapenumero uenenum ueneno pellat. Sic uitium uitio pellitur, & malus malo obicitur.

Vt tutissimum in trifolio cubare, quod in hac herba neget serpente aspici. Ita in his uersandum libris, in quibus nulla uenena timentur.

Quemadmodum panace herba, una contra morbos omnes ha

bet remedium. Ita CHRISTI mors una aduersus omneis cupiditates noxias efficax est.

Vt nepentes herba, ab Homero prædicata, addita oculis, omnē conuiuī tristitiam discutit. Ita bona mens insita nobis, omnem uīfæ sollicitudinem abolet.

Vt acetum acre quidem gustu, sed aduersus serpentium ictus mire ualet, Ita præcepta philosophiæ austera quidem illa, mini meq; blanda, sed contra pestíferas animi cupiditates remedium adferunt præsentaneum.

Medici uerant uti Halicaccabo, quanq̄ dentibus firmãdis p̄dest, si eius succo colluãt, p̄pterea quod periculũ est, ne si diutius id fiat, delirationē gignat, & plus adferat incõmodi q̄ cõmodi. Ita nõ est utẽdum his literis, quæ sic linguam expoliunt, ut mores inficiant, aut non conuenit sequi, quæ sic augent rem, ut famam lædant.

Sicuti nasturtium ad Venerem quidem reddit seigniorẽ, sed anĩm acuit. Ita philosophiæ studium corporis curam ac uigorem, ad animi uigorem traducit, ut hoc plus sapiat homo in rebus æternis, quo magis stupet ad ista corporea, crassaq;.

Quemadmodũ in superioris Libyæ populis, quoniam mulieres cõmunes sunt, ut i Politicis testatur Aristoteles, filios iuxta similitudinem formarum partiuntur. Ita confusis operum titulis, stili si militudinem, & orationis phrasin oportet spectare.

Vt qui comoedos audiunt, non ob hoc audiunt ut ipsi comœdi fiant, sed ut uoluptatem capiant. Ita nunc permulti contionantẽ audiunt, non ut imitatione meliores fiant, sed uti delectentur.

Vt Pharmacopolaë bracteis aureis tegunt remedia quadã, quo pluris uendant. Ita quidam lenocinio uerborum nihil ad rem pertinentium, rem commendari putant.

Sicut unda undam perpetuo propellit. Ita dies diem trudit.

Vt a corrente flumine tantum habes, quantum hauris. Ita ex annis semper euntibus nihil accipis, nisi quod in res duras collocaris.

Dis simile.

Luna semel extincta subinde renascitur, & ubi consenuit reiuuere nescit. At homo nec renascitur mortuus, nec repubescit senex.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Diffimile.

Post hyemem denuo recurrit Ver. At post senectam nulla re-
currit iuuenta.

Sol post occubitū redit nouus, homo non it em. Diffimile.

Vt stultū sit relictis fontibus cōfectari riuulos. Ita ineptum est
relictis euangeliiis, Lyra, & similibus somnia sequi.

Vt maximi medici, minores quoq; morbos optime sanant.
Ita doctissimi præceptores, & minima optime docent.

Vt lamia domi cacucientes, foris nihil non uidēt. ita quidā in
alienis negociis plus satis oculati, in suis parum perspiciunt.

Vt impendio malignus sit, qui fontem scatentem obtegit, aut
solem obradiantē prohibeat, aut lumen recuset de suo lumine ac-
cendere, aut uiam monstrare grauetur. ita uehementer sit inhumana,
qui prodesse nolit citra ullum suū incommodum.

Vt equæ conspecta in aquis forma sua, aguntur in rabiē, autore
Columella. ita quidā nimium admirantes sua, ad insaniam usq;
redduntur insolentes.

Vt bonaso cornua oneri sunt tantum, nulli autē usui, adeo sunt
in se reflexa. ita Sophista dialecticē habent, sed qua neminem
uincere possint, adeo est intorta.

Pardus odoris gratia allectas feras inuadit atq; occidit. ita qui
dam blandiloquentia irretitos fallunt ac perdunt. Sic principum
aula habent, nescio quid blandū, quod inuitet in perniciem.

Qui tigridis catulos rapuit, bene secū agi putat, si uel unū in se
quenti matri auferat impune. ita qui alienam inuasit possessio-
nem, etiam si cogatur reddere, lucrum tamen facit, si uel portio-
nem aliquam retineat.

In pantheris quod speciosissimum esse oportuit, id calandū est
ut placeat, reliquo corpore maculis picturato. ita in quibusdā oīa
placent, præter uitā, quod est totius negocii caput.

Vt Tarandi cutis ferro impenetrabilis. ita quosdam nihil que-
at dictis lædere.

Hiene sicut & Ichneumon, nunc mas est, nunc foemina. ita qui
dam sui dissimiles, nunc fortia loquuntur, nunc mollia, nunc philo-

EX

sophi sunt.

Ve Afo

translati

strasti arte

Chama

ore. ita q

captant q

Amphi

parte pro

sa ratione

tatem con

canoniam

Proph

sibi habet

mini no

Ve pa

sa, sed fru

tum hab

Sicut

nihil ex

e. Ve st

gnoscer

tere. ita

licitum

Sicut

ita prin

Ve c

sapiens

Sicut

das, it

Ve

hoie o

Ve

entiff

sophi sunt, nunc nepotes, nunc amici, nunc inimici.

○ Vt Aspalacus non nisi apud Bœotios uiuit ubi nascitur, alio translatus perit. ita quidam peregre uiuere non possunt, nulla instructi arte.

Chamaeleon quoniam aura pascitur non cibo, semper hiati est ore. ita qui gloriolis & auris alitur popularibus, semper aliquid captant quod famam augeat.

○ Amphibena serpens utrinque caput habet, & utralibet corporis parte pro cauda utitur. ita quidam ancipites, nunc hac, nunc diuersa ratione se tuentur, & cum est commodum ad ecclesiasticam libertatem confugiunt, cum uisum est, principum prætectu rem gerunt canonum oblit.

○ Prophyrius serpens uenenum habet, sed quoniam edetulus est, sibi habet. ita quidam male cogitant, sed quod desit facultas, ne mini nocent.

○ Vt palma quia cortice sit cultellato, difficilis quidem est ascensu, sed fructum habet dulcissimum, itidem eruditio & uirtus aditum habent difficilem, sed fructum dulcissimum.

Sicuti mundus undique teres, ac rotundus sibi constat. ita sapiens nihil extra se querit, seipso contentus.

○ Vt stultissimum est cum huius mundi, in quo nati sumus, naturam cognoscere non possumus, alios innumerabiles mundos foris querere. ita absurdum est neglectis rebus domesticis, de alienis esse sollicitum & curiosum.

Sicuti deus cum nihil non uideat, nihil tamen uidenti similis est, ita princeps nihil ignorare debet, multa dissimulare.

Vt deus plurimum sapiens, & intelligens minimum loquitur, ita sapiens non nisi necessaria loquitur.

○ Sicut ex contrariis elementis mira harmonia temperatus est mundus, ita diuersis hominum studiis constat respublica.

Vt deus quo nihil est melius, minime apparet. ita quod est in homine optimum, nempe mens bona, maxime latet.

○ Vt unus deus administrat uniuersa, sed qui sit optimus ac sapientissimus. ita monarcha res sit saluberrima, si deus deo similis.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Vt orbium diuersus in contraria nisus, motum omnium temperat. Ita senum contatio, iuuenum in republica feruorem, ac precipitantiam moderatur.

Vt sol non alius est pauperi, alius diuiti, sed omnibus communis. Ita princeps personam spectare non debet, sed rem.

Vt idem sol ceram liquefacit, & lutum indurat. Ita eadem oratio alios reddit meliores, alios deteriores pro ingeniorum uarietate.

Quemadmodum Luna quo propior est soli, hoc minus habet luminis. Ita plus fructus ac dignitatis est iis, qui procul absunt a magnis principibus.

Vti Solis defectus magnam mortalium perniciem trahit. Ita regis error etiam leuis, magnam tamen in rebus humanis gignit perturbationem.

Sicut Mercurius quod minimo spatio discedit a Sole, licet alioquin uagus & errabundus. Ita non oportet longius ab honesto discedere sapientem.

Vt cometes nouus apparens, aut magnum bonum, aut ingens malum portendit mortalibus. Ita nouus princeps salutem adfert rebus humanis si bonus est, maximam pestem; si malus.

Vt plures apparere soles prodigium est. Ita plures esse monarchas, aut imperatores.

Vt Luna quod luminis accepit a sole, mundo refundit. Ita donum a deo acceptum, in commodum aliorum est conferendum.

Vt Castoris & Pollucis faces si solitariae appareant, dirum est ostentum. si geminae, salutare. Ita non oportet potentiam esse seiunctam a sapientibus, alioqui pestilentem.

Vt Saturnus qui ex septem erronibus summum tenet locum, tardissime circumagitur. Ita qui in summa constituti sunt potestate, quam minime precipites oportet esse.

Vt stella subito nata, subito item euanescent, aut decidunt. Ita qui repente subuehunt ad summos honores, cito precipitari solent.

Vt canicula pestilens est omnibus sydus. Ita principis mali potestas omnibus nocet.

Luna praecipue mouet inferiora, non quod efficacior, sed quia propior. Ita multum habet momenti ad res conficiendas uicinitas;

Vt bruta fulmina montes feriunt irrito ictu. Ita stulta potentia suas vires, in quod nihil opus est consumit.

Vt Aphrica Auster serenus est, Aquilo nubilus, præter aliarum regionum naturam. Ita quidam cum regione mutant ingenium ac mores.

Sicuti nec Aegyptus ob calorem, nec Scythia ob rigorem sentit fulmina. Ita uel ingens potentia, uel extrema fortunæ humilitas, tutum reddit a contumelijs.

Vt autumno aut uere maxime fulgurat, minus hyeme aut æstate. Ita mediocris fortunæ celsitudo, ictibus obnoxia est.

Vt quædam fulmina æs ac ferrum liquefaciunt, ne cera quidē confusa. Ita diuina uis, aut regia potestas in obsistētes sæuit, molibus parcit ac cedentibus.

Vt non solum stultum est, uerum etiam periculosum euocare fulmina. Ita dementia est reges ad se accersere, qui non nisi magno nostro malo prouocantur.

Vti fulmen quodcūq; animal protinus occidit excepto homine. Ita fortunæ procellæ indoctos, ac brutos protinus animo deiiciunt, sapientem non item.

Qui in altis sunt specubus, a fulmine non feriuntur. Ita infima fortuna tutissima est.

Sicut aliquando tonat sine fulgetris, idq; tonitru terrorē habet, periculo uacat. ita quorundam minæ terrent, non nocent.

Hypanis fluuius Scythicorū amniū princeps, per se purus & dulcis, circa Callipodas Exampeo fonte amaro inficit, atq; ita dissimilis sui in mare cōdit. de quo qdē est illud Solini elogiū. Qui in principis eū norūt, prædicāt. q; in fine experti sunt, nō iniuria execrāt. ita qdā in inicio blādi & amici, postea lōge dissimiles sui reperiunt.

Vt attagen alias uocalis, captus obtumescit. ita quibusdam feruitus adimit uocem, qui liberi loquebantur, Aut sponte loquuntur, aut canunt nonnulli. si cogas, reticescunt.

Memoria similis reti, quod maiora cōtinet, minuta trāsmittit.

Vt arbor excisa repullulat, euulsa non refruticatur. ita malum si penitus tollatur, non renascitur.

D. ERASMI ROT. SIMILIA

Vt auibus pennas accidimus, ne longius auolent. ita quibusdā opes & autoritatem, ne se tollant in altum.

Vt accisa pennæ tēpore renascuntur. ita nisi assidue premas, renascitur potentia.

Vt qui chirurgi manus horrent, diata curantur. ita qui asperi ora non ferunt remedia, leuioribus remediis sunt corrigendi.

Vt si Venerem suā Apelles, aut si Protogenes Hialysū illū suū cœno oblitū uideret, magnū acciperet dolorē. ita si quis conspiciat eū corruptū, quē ad bonos mores instituisset, aut ignominiiis affectum, quē ornasset honoribus, iniquo animo ferret.

Vt mulieres ob hoc ipsum bene olent, quia nihil olēt, & in quibusdā delectat cultus neglectus. ita Theologica oratio hoc ipso uideatur ornatior, quod ornamenta neglexit.

Vt magis est probanda medicina, quæ uitiosas corporis partes sanat, quā quæ exurit. ita melior est magistratus, qui ciues improbos corrigit quā qui tollit e medio.

Vt apud iureconsultos, etiam qui frigidā suffundunt, simili notantur infamia. ita culpandus qui ad turpia hortatur, non is solū qui turpia facit.

Vt qui parāt statuam facere, prius rude quoddam simulacrum fingunt e trunco, postea dolant ac poliunt. ita qui orationem, aut librum instituit.

Vt callus tempore factus adimit sensum. ita diutina mala cōsuetudo facit, ut leuius feramus.

Vt natura non est eadē omnibus locis, neque flatuū, nec maris, nec pluuia, nec arborū, nec animantiū. ita non oportet hominē ubiuis eundem esse, sed cum loco ac tempore uariari.

Vt Euripus in Eubœa septies in die defluit, ac toties refluit mirā celeritate. At idē tribus diebus unoquoque mense sit immotus, se prima, octaua, nonaque luna. ita quidā inæquales sibi, aut nimiū precipites sunt, aut nimiū lēti, in utrāque partē plus satis uehementes.

Vt æstū maris, auctus ad detrimenta lunæ magis sentiūt imbecilliora corpora. ita rebus contrariis uehementius cōmouet animus, minus sibi cōstans, & affectibus uitiat.

Vt conchylia crescente luna augetur, decreſcente marceſcunt. Ita ſtultus a fortuna pendens, nunc magnus eſt, nunc puſill⁹, nunc elatus, nunc ſupplex, utcuq; Rhamnusia mutauerit ſeſe.

Vt aqua maris in imo dulcior eſt, quam in ſummo . ita quo alius penetres in philoſophiam, hoc minus habet amaritudinis.

Tradunt phyſici ueteres, ſolem marinis aquis paſci, lunam dulcibus, ita ſapientes amara quærunt, modo utilia . ſtulti quæ delectant modo, ſectantur.

Quidam fluuii per medios lacus erumpunt, ut illis nō miſceantur, ſed iidem eadem aquarum magnitudine poſt multa paſſuū milia exeunt, qua fuerant inueſti, ita ſi in uitioſam incideris ciuitatem, ita ad tempus utendum hoſpicio, ut idem exeas qui ueneris.

In Asphaltite iudææ lacu, item in Aritiſſa Armeniæ maioris, nihil mergi poteſt. ita quidam quicquid commiſeris, in propatu lo gerunt, neq; quicquam celare poſſunt.

Vt aqua marina ad potum inutilis, melius ſuſtinet nauem, quā fluuiialis, dulcis & potui aptior. ita ſuum unaquæq; res uſum habet, ſi quis utatur ad id quod oportet.

In Dodona iouis fons, cum ſit gelidus, & immerſas faces extinguit, ſi admoueris extinctas, accendit . ita CHR IſT V S ſi cupiditatibus flagrantem attigerit, ſedat ac refrigerat, ſi deiectum & exanimatum, erigit & animoſum reddit.

Lynceſtis aqua, quæ uocatur Acidula, nō ſecus ac uinum temuler tos reddit. ita quorſdam etiam ſua paupertas, & inſcitia reddit feroces, & improbos . Eadem enim uitia e diuerſis naſcuntur cauſis, ut ex ſcientia arrogantia, eadem ex ignorantia.

Tirreus lapis quamuis grandis innatat, comminutus ſidit . ita concordia ſuſtinemur, diſcordia peſſum imus.

Vt oleum inſuſum tranquillat mare, & lucem addit. ita philoſophia componit animi motus, & ignorantia caliginem diſcutit.

Vt ad Naphtham (ideſt bituminis genus) etiam procul uiſam ignes tranſiliunt, ob natura cognationem . ita ingenia literis nata, ſtatim eas arripiunt .

Aiunt ignem Chimææ montis ſemper ardentis, aqua accendi.

N

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

fœno restingui. ita quosdam quo magis ores, minus cōmoueat, si dehorteris, ultro uolunt.

Vt aquæ salinæ, pluuia incidente, dulciores sunt cæteris aquis. ita meliores solent esse, quos e diuersa uita mutauerit diuinæ gratiæ influxus, ueluti Paulus.

Vt canes Melitæi, potissimum in deliciis sunt, opulentis ac potentibus fœminis. ita principes effœminati delitiis, plurimi faciunt adultores, & ad gratiam omnia tum loquentes, tum facientes.

Vt sunt flumina quædam, quæ cum eadem sint, diuersis locis diuersa fortiuntur nomina. ita quædam res in alio homine, uariis nominibus mutantur, uelut fastus in principe splendor appellatur, in priuato superbia.

Sicuti quo directius non ferit sol radiis suis, hoc minor est umbra nostri, quo obliquius, hoc magis increscit umbra corporis. ita quæto plus quisq; affectus est ueræ sapientiæ, hoc minus magnifice de se sentit. quo longius abest ab ea, hoc se magis dilatat stultissima persuasione sapientiæ.

Vt inter tot hominû milia, nullæ faciès sunt per omnia similes nec ullæ uoces. ita suum cuiq; ingenium est, suus cuiq; mos.

Tradunt in Albania nasci homines glauca oculorum acie, qui noctuarum ritu, plus noctu quam interdiu cernant. ita quidam plus sapiunt in rebus facinorosis, quam in bonis ac præclaris, aut in sordidis potius, quam in egregiis.

Vt Pŷlli in Africa, Marŷi in Italia, non solum ipsi non læduntur a serpentibus, uerumetiam contrectatu, hac salua medentur aliis periclitantibus. ita philosophis non satis esse debet, si ipsi non corrumpuntur uitiosis affectibus. uerum oportet oratiõne aliis quoq; cupiditates noxias eximere.

Vt homini semper adest remediû aduersus serpentiû uirus, nepe salua, qua contacti, ceu feruenti perfusi aqua, fugiunt, emoriuntur etiam si in fauces penetrauerit. Sic aduersus omnes pestiferas cupiditates, præfens remedium semper nobiscum circumferimus, si modo nouerimus uti, id ab animo petatur, oportet.

Qui fascino utuntur, laudando necant arbores, sata, pueros. ita

adulator laudando perdit.

Sunt qui aspectu effascinant hominem. ita inuidus oculus perniciem adfert rebus latis. Nec satis tutus regum oculus, si quid habeas egregie pulchrum.

Qui effascinant, in oculis geminā habere pupillam dicuntur. ita qui utuntur inuidia alienæ foelicitatis, non eam intuentur oculis simplici, sed quicquid uident, sinistre interpretantur.

Est india gens dicta Pādora, quæ in pueritia cano sit capillitio in senecta nigrescunt capilli. ita nonnulli primis annis sobrii ac modesti, grandiores iam ad nugas & ineptissimas uoluptates abiiiciunt sese, & quasi puerascunt.

Sicuti foemina quæ maturius parient, citius senescunt, uelut in Calingis india gente, quinquennes parunt, sed octauū non excedunt annum, ita præcocia ingenia cito deficiunt.

Vt Androgyni sic utroque imitatur, ut neutrum sint, nec mares nec foeminae. ita quidam dum & Theologi uolunt esse & Rhetores, a neutris agnoscuntur.

Vt mare grauida, minus laborat & in gestatione, & in partu. ita si rem honestissimam animo conceperimus, minore negotio consequemur, quā stulta quædam oblectamēta. Et qui mundi præmia sequuntur, minore dolore margaritum illud Euangelicum sibi parare poterunt.

Agrippæ qui uocatur, quoniam præpostere nascunt, hoc est, pedibus primū emergentibus, malis auspiciis in uitā ingredi creduntur, magnoque humani generis malo, ut Marcus Agrippa & Nero. ita qui per nefas ac simoniā irrumpunt in imperiū, aut episcopatū (uti uocant) magnā pestem adducunt sibi suisque.

Vt nonnullæ mulieres ex uiris quibusdā non concipiunt, aliis adiunctæ, foecundæ fiunt. ita sunt qui apud quosdā præceptores in dociles aliis traditi doctoribus proficiunt, quod sint ut corporum ita & ingeniorū cognationes ac dissidia.

Vt horologii umbrā progressam sentis, progredientē non sen-

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

tis, & fruticē aut herbam creuisse apparet, nō apparet crescere. ita & ingeniorum profectus, quoniam minutis constat auctibus, ex interuallo sentitur.

Vt Elephanti cū nare non possint, tamen annibus impense delectantur, circaq; illos uagari gaudent. ita quidā cum literas nesciunt, tamen inter eruditos uersari gaudent.

Dracones exugentes sanguinē elephantog, occidunt eos, & ipsi uicissim inebriati opprimuntur atq; cōmoriuntur. ita sapenūmero in bello, pars utraq; & perimit & perit, damnū dat & accipit.

Bonafus animal, quoniā cornibus inutiliter implexis nō potest laedere, fugiens finū reddit, cuius contactus insequētes ut ignis aliquis cōburit. ita nonnulli quoniā coram non audent congregi, a tergo sparsis probris contaminant hominem.

Sicuti leo citius sauit in uirū q̄ in fœminā, pueros non nisi summa fame coactus attingit, simplicibus ac prostratis parcat. ita potentes infirmioribus debent ignoscere, uires in alios experiri, quos uincere pulchrum sit.

Vt lasciuia simiarū febrim excutit leoni: ita inimici conuiciū aut contumelia, nonnunquā excussa desidia, ueterinoq; ad honesti studium nos acuit.

Leonis catuli informes nascuntur, uix ingrediuntur semestres, non mouētur nisi bimestres. ita quæ egregia futura sunt, sero proueniunt, & lentis auctibus absoluuntur.

Leo cunctis formidatū animal, tantum ac cristā galli formidat ita summi principes infirmorū copuicia nonnunq̄ timere cogūf.

Iniecto in oculos sago, leo sine ullo negotio capitur, alioqui in expugnabilis. ita facillimū est potentissimum etiam domare, modo cognitum sit illius ingenium.

Camelus non gaudet potu, nisi prius obturbata conculcatione aqua. ita quibusdā nihil placet in literis, nisi barbarie cōspuratū.

Vt camelopardalis siue nabis, collo refert equū, pedibus & cruribus bouē, capite camelū, maculis tigrim aut pardū. ita quidā in æquales sibi uarias hominū formas exprimunt, si cultū inspicias, sanctū aliquē existimes, si orationē audias, Satrapā loqui putes, si

uitam expendas, nebulonem inuenies. si scripta, bubulcū.
 Rhinoceros cornu gerit in naribus. ita quorundam sales den-
 tati sunt & aculeati.

Catoblepas & basiliscus solo aspectu necant, maxime si oculos
 intueare. ita tyranni nonnulli solo oculorum coniectu nonnullos ad
 laqueū adigunt. Aut formosa mulier aut ipudica perimit intuitu.

Vt basiliscus sibilo fugat omnes serpentes. ita quidam a deo
 sunt pestilētes, ut alii ad illos collati boni uideant, atq; ultro cedāt.

Lupis quos gregarios uocant, etiam in fame surrepit obliuio
 cibi, si modo respexerint. ac protinus alium quarunt. ita nonnul-
 lis mox excidit, quod modo instituerant narrare, si interiectis uer-
 bis aliquot, animū illorū alio deuocarit.

Aspis pestilentissimum malū non uagatur, nisi cum cōpare, ea
 interfectorem pertinacissime persequitur. ita tyranni filium aut
 aliū tyrannidis successorē adiungunt, ne desit ultor, si qd acciderit.

Crocodilus patitur Trochilum auiculam carpere escam e fauci-
 bus suis, non illius amore, sed sua ipsius causa. Repurgat enim
 rostro suo os illius. ita tyranni etiam siquid alicui concedunt
 semper ad suum referunt cōmodum.

Crocodilus terribilis est in fugaces, fugax contra insequentes,
 ita quidam si concedas ac metuas, tum ferociunt. si strenue con-
 temnas & obsistas, statim concedunt.

In aspidis ictu nullum est remedium, nisi ut partes contacte am-
 putentur. ita quaedam uitia sola morte sanari possunt.

Ineuitabile malū esset aspis, nisi natura hebetes addidisset ocu-
 los. ita quidam essent pestilentissimi, si prauæ cupiditati accede-
 ret & ingenii uis, ut rationē quoq; nocendi possint excogitare.

Dictamū herba, sagittas educit e corpore, hanc cerui monstra-
 uere. ita philosophiæ ratio, fortunæ iacula eximit animo.

Diffimile.

Cerui pastu dictami excutiūt corpore sagittas, a phalangio per-
 cussi cancrorum esu sibi medentur. lacertæ a serpentibus icti, her-
 ba quadam se refouent. hirundines uexatis pullorum oculis cheli-
 donia succurrunt. Testudo cumilæ pastu uires aduersus serpentes

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

eficit. Mustela in murium uenatu ruta se confirmat. Ciconia origano, hederā apri sibi medentur in morbis, item cancrorum esu. Anguis fœniculi succo abiicit uernā nauseam syluestris lactucæ succo restinguit. Pantheræ aduersus aconitum, hominis excrementis sibi medentur. Elephas chamæleonte fronde (nam similis est animanti color) deuorata. Vrsi cum Mandragoræ mala degustare, formicas lambunt. Ceruus uenenatis pabulis herba cynare resistit. Palumbes, graculi, merula, perdices, lauri folio annum fastidium purgant. Idem faciunt colūba, turtures, gallinacei, herba quæ uocatur helixine, anates, anseres, ceteraq; aquaticæ, herba siderite, grues & similes, iunco palustri. Coruus occiso Chamæleonte, qui etiam uictori nocet, lauro infestum uirus extinguit. breuiter, nullum est animal, quod non intelligat sua remedia. Solus homo nescit, unde uel corporis nel animi remedia petere debeat.

Hyena uocem humanam imitatur, & nomen alicuius ediscit, quem euocatum lacerat: ita quidam obsequio blandiuntur, donec in perniciem trahant.

Hyana sic auda est excrementorū hominis, ut si in uase suspendantur altius q̄ ut possit attingere, enecet sese, defatigati porrectu corporis. ita nonnullis quod est fœdissimum, id dulcissimum est.

Fibri Pontici genitalia sibi ipsi amputant membra in uenatu, quod ob hoc se peti intelligant. ita prudentis est aliquando abiacere rem, ob quam periclitatur.

Cerui cum arrexere aures, acerrimi auditus sunt, cum remisere surdi. ita principes si quid est quod placeat, id procul etiā percipiūt si quid secus, quantumuis clames, non intelligunt.

Cerui cum sua cornua cogantur abiacere, tamen occultant ea, precipue dextrū, ne medicamenti uis aliis sit usui. ita diuites nonnulli, cum ipsi diuitiis uti non queant, haud tñ sinunt alios frui.

Vti Chamæleon, non alio pascitur alimento q̄ aeris, & idcirco ore est semper hiante. ita quosdam aura popularis alit, neq; quicq; captant præter laudes & gloriam.

Cameleon qui subinde mutat colorem, omnem imitatur, præter rubrum & candidum. ita adulator nihil non imitatur in ami

to, præter ea quæ honesta sunt.

Tarandus omnium arborû & fruticum, locorumq; in quibus latitat, colorem uillis etiâ imitatur. ita tutior erit, qui ad quamcûq; gentem se contulerit, eius ritus ac mores imitetur. °

Diffimile.

Hystrix nõ iaculatur spinas suas, nisi cum prouocatur aut urgetur. At scurra in quemuis sua dicta conuenit.

Vrsus informes gignit catulos, eos lambendo format, ita rudè ingenii foetum diutina cura expoliri conuenit.

Vti canis properans in enitendo, cæcos parit catulos. ita præcipitata opera non possunt esse absoluta.

Vt ignaui canes oibus ignotis allatrant. ita barbari quicquid non intelligunt, carpunt ac damnant.

Vt muti quidã canes, prius mordent q̄ latrant, sunt em̄ & hmõi quos aliquot ipse uidi. ita quidã prius lædūt q̄ expoſtulent.

Afinæ per omnem gignunt uitam, cum homo tam mature desinat parere. ita facilius ac perpetuus prouentus rerum uilium. egregia raro contingunt.

Nullum est animal quod impensius amet suos foetus q̄ asinus, & simia. ita indocti suas commentaciunculas præter alios amplectuntur.

Mulus ex equo & asina cõflatus, nec equus est nec asinus. ita quidã dum & aulici esse uolunt & ecclesiastici, neutrum sunt. °

Diffimile.

Muli calcitratus uino crebro inhihetur, mulieris petulantia uino prouocatur.

Simia catulos fere complexu necat. ita nonnulli parentes immodico erga liberos affectu, & indulgentia corrumpunt illos.

Diffimile.

Vt est regio quæ careat uenenis, ueluti Creta. ita non est respublica aut aula quæ careat inuidia.

Creta nullum habet uenenum, præter phalangiũ, id est araneĩ genus. ita non est monasteriũ tam sanctum, quod immune sit ab obreſtationis & inuidentiæ malo.

D. ERASMI ROT. SIMILIA

Angues in Syria erga indigenas uenenum non habent, nec eos petunt, exteros cum cruciatu exanimant. ita insulares in suos satis humani, in alienigenas immitissimi sunt.

Indicae testudines, meridiano tempore blandiente gaudēt toto dorso per tranquilla fluitare, donec oblitis sui, solis uapore sicceſ cortex, ut mergi nequeāt, iamq; inuita natent. opportuna uenantium praeda. ita quidam spe magnarum rerum alleſti, in principum aulas seſe conijciunt, & adeo deliniuntur aulae delitiis, donec imprudentes eo redigantur, ut non possint, etiam si uelint, in suū ocium seſe recipere.

Mugiles si caput condiderint, putant se totos occultari. Ita quidam si sua uitia dissimularint ipsi, putant ab aliis non animaduerti, qui mos idem & pueris est.

Alutarium piscem semper sequitur piscis nomine sargus, qui illo coenum fodiente excitatum deuorat pabulum. ita sunt qui se misceant alienis negotiis, ut eis laborantibus, fructum ipsi pripiant.

Scombri in aquis sulphureum habent colorem, extra aquas similem ceteris. ita diuites in suo regno diis pares, & ceteris longe praestantiores uidentur, in morte nihil ab aliis differunt.

Vt echineis licet exiguus piscis, nauem uelis citata remoratur. ita animū ad honesta properantem puellula quæpiam nonnunquam reuocat, ac retardat affixa.

Sicuti Polypus qui quid brachiis attigerit, suū tenet ac attrahit. ita difficillimum est euellere de manibus quorūdam, si quid nacti fuerint.

Polypus stupidū alioquin animal, in captandis conchis incredibili utitur solertia. ita quidam ad solum quæstum suum sapiunt, alibi pecudes merae.

Vt saepenumero Polypus dum conchae carnem captat, ipse capitur ac tenetur. ita sapius dum aliis nocere studemus, nos ipsos in periculum adducimus.

Vt Echinus semper in spinis ingreditur, quod spinas secum circumferat. ita quibusdā in omni negotio acerbitas est, propterea quod animo secum adferant asperitatem, etiam si res ipsa nihil

habeat incommodi.

Vt cancri in metu utroq; uorsum pari celeritate ingrediuntur, Ita cum res exigit, uertendi sunt in diuersum mores.

Minimi cancri, quos pinnoteras uocant, quo futiores sint, inanium concharum testis se condunt, & cum accreuerint, migrant in capaciores. Ita quidam maiorum suorum titulis tuentur sese, cum suis diffidant uirtutibus.

Vt uniones tametsi in mari nascuntur, tamen plus habent cognitionis cum cœlo, cuius faciem reddunt. Ita pius ac generosus animus magis a cœlo pendet, unde ducit originem. quam a terra, in qua uiuit.

Rhombus, squatina, & rhaia, & pastinaca, cum tardissimi sint piscium, tamen saepe reperiuntur, habentes in uentre mugilem omnium uelocissimū, solertia & ingenio capientes. Ita quidam arte superant longe potentiores, opibus aut uiribus.

Trochus piscis ipse se irit, & ex sese concipit. Ita quidam ingenii felicitate ipsi litterarum semina infundunt sibi, quos *αὐτοδιδάκτους* uocant Græci.

Struthiocamelus auium maxima, sed stolidissima. Nam ubi collum occultarit frutice, latere sese existimat. Ita quidam ingenti mole corporis onusti, minimū habent ingenii.

Vt Phoenix nunq̄ est nisi unica, & ea uix credita cuiq;. Ita ætū optimarum summa raritas est.

Aquila auium rapacissima, non oppetit morbo neq; senio, sed fame. Ita auarus quo magis accedit ætas, hoc magis cruciatur habendi studio, & minus potest uti partis.

Aquilarum pennæ quoq; aliarum auium pennis admixtæ, eas deuorant. Ita tyrannis penitus insita uis est spoliandæ plebis, ut mortui quoq; aliquid auferant.

Vultures triduo futura cadauera præsentit, eoque aduolant. Ita quidam captatores, multis etiā annis morti diuitū imminent.

Vultures ipsi nihil occidunt, sed ab aliis occisa inuadit. Ita nō nulli alienis fruuntur sudoribus.

Cybindus auis bellum internicinum gerit cum aquila, adeo ut

○

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

coherentes saepenumero prendantur, Ita fit aliquoties, ut dum mutuum in se odium pertinaciter exercent principes, utriq; subuertantur, tertio quopiam inuadente.

Coccyx oua subdit in nidis alienis. Ita quidam alienas uxores faciunt matres.

Coccyx pullus ubi adoleuerit, cum sit nothus, tamen legitimos deuorat, unaq; matrem ipsam. Ita quidam magna indulgentia, stultoq; amore quorundam educati, subuertunt eos.

Pauo non explicat pennas nisi laudatas. Ita quidam putant se non habere, quod habent, nisi sint qui mirentur.

Galli saepius in pugna commoriuntur. Ita quidam mutuis dissidiis conficiunt sese.

Gallus uictor illico cantu superioré sese testatur. Ita quidam suafacina iactant ipsi, & suarum laudum ridiculi sunt tibicines.

Vti ciconias nemo aduenire sentit, sed aduenisse, nemo discere, sed discessisse, quod noctu clanculūq; faciant utrumq;. Ita iuuentutem nemo intelligit discedere, sed discessisse. & senectutē non sentimus aduenire, sed aduenisse.

Apud Thesalos capitale est occidere ciconiam, non ob aliud, nisi quod serpentes interficit. parcutitur & apud Britannos miluiis, quod urbem raptis extis pecudum, repurgent. Ita quibusdam honos habendus, non quod ipsi digni sint, sed quod illorum opera nobis sit usui.

Ciconia tametsi demigrat, tamen reuersa, semper eosdem repetit nidos. Ita non oportet amicorum ob intermissam uitae consuetudinem, obliuisci, sed memoriā illorū semp nobiscū circūferre.

Ciconiae quoties conuolat in campum, quem Pythonis comen uocant, (is est locus in Asia) quae ultima omnium aduenierit, eam lacerant, atq; ita discedunt, in una omnium cessatione castigata. Ita multitudinis uitia, unius insigni supplicio sunt uel sananda uel arcenda.

Coturnici ueneni semen gratissimus est cibus. Ita quidam muldicentia, & uirulentis dictis impendio delectantur.

Vt hirundines sub hominum tectis nidulantur, & tamen non

assuescunt, nec fidunt homini, ita quidam amicos semper habet suspectos, praesertim Insulares,

Hirundo aestate aduolat, instante hyeme deuolat. Ita infidus amicus rebus latis praesto est, comutata fortuna, deserit amicum.

Seleucides aues nunquam conspicuntur a Casini montis incolis, nisi cum illarum praesidio est opus, aduersus locustas uastantes fruges, nec unde ueniant, quoue abeant cognitum. Ita quidam nunquam apparent, nisi cum nostro egenis auxilio. nec uisunt amicos, nisi cum urget necessitas aliqua.

Lusciniis tantum est canendi studium, ut certantes emoriant, spiritu citius deficiente quam cantu. Ita nonnulli literarum immo dico amore ualitudinem extinguunt, & dum a nullo uinci uolunt eruditione, pereunt in ipso conatu.

Vt Halcyones etiam media hyeme mare tranquillum praestant, non sibi solum, sed aliis quoque. Ita sapiens turbatissimis rebus, non solum ipse tuebitur animi tranquillitatem, sed alios concitatos componet ac sedabit.

Vt halcyones uidere rarissimum est, sed quoties apparent tranquillitatem uel faciunt, uel denunciant. Ita Abbates & Episcopi raro deberent prodire in principum aulas, sed rerum motus, & belorum tempestates autoritate sua composituri.

Columbo in uolatu pernicitas, sed dum plaudit in aere sihi placens, implicatis strepitu pennis, capitur ab insidiante alicubi accipitre. Ita multi dum ostentant suas uires magis quam utuntur, oblitii sui, praeda fiunt inimicis.

Apodes auiculae, aut pendent uolatu, aut iacent, propterea quod pedibus careant. Ita quidam in utraque parte nimis uehementes, aut nimium tumultuantur negotiis, aut toti torpent otio. nil medium est.

Taurus auis cum sit pusilla, tamen bouum uocem imitatur. Ita nonnulli cum re sint exigui, tamen loquuntur reges ac satrapas.

Arrodunt hominis cibum mures, uiuunt sub eodem tecto, nec tamen assuescunt homini. Ita quidam amici parum synceri, nec relinquunt cibi comodi causa, nec amant tamen aut fidunt.

Sicuti picis mirum est studium imitandi uerba hominis, adeo

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

ut in conatu nonnunquam emoriantur. ita nonnullis dulce ediscere pre-
culas & psalmos, eosque subinde sonare, cum non intelligant.

Ut oua plena fidunt, inania fluitat. ita qui ueris uirtutibus, aut
literis est praeditus, minus ostentat se, quam qui secus.

Si foemina inter aues saliat foeminam, nascuntur quidem oua, sed
ex quibus nihil nascatur. ita consiliu quod animo conceperis, non
accedente ratione, friuolu est & inutile. Oua sic nata Hyponemia
hoc est subnata uocant. Dicuntur & Zephyria, quae uento co-
cipiuntur. Sic euanidum est, quicquid imaginatione, non certo iu-
dicio instituitur.

Serius aduntur, quae diutius uictura sunt. ita diu premendum
opus, quod semper legi uelis.

Quo maius est animal, hoc minus est foecundu, minuta nume-
rosi foetus sunt, adeo ut Achantis minima auicula duodecim pari-
at pullos. ita quae minus ualent pondere, numero sunt perfanda.

Salamandra non nisi magnis imbribus prouenit, serenitate de-
ficit. ita quidam non apparent, nisi statu ciuitatis bello aut sediti-
one turbato, iidem rebus pace compositis, emoriuntur.

Salamandrae tantus est rigor, ut ignem contactu non aliter quam
glacies extinguat. ita quidam citius hominem ad torporem addu-
xerint quam ipsi ad honesta inflammentur.

Uti talpae quod parum aut nihil cernant, liquidius audiunt. ita na-
tura paria facit, dum quibus corporis formam negauit, his animi
uigorem confert.

Uti culices ad dulcia non aduolant, sed acria petunt. ita quidam
maledicis & infestis sermonibus uehementius delectantur.

Non omnem escam omnes amant pisces, sed alius alia delectatur
unde piscatores gnari quam quisque maxime appetit, fallunt ea potius
simum obiecta. ita adulator deprehenso hominis ingenio, quibus
rebus delinatur, a quibus abhorreat, quod illi gratissimum esse in-
tellexerit, hoc potissimum eum captat.

Sicuti capreae & coturnices uenenis saginantur. ita quidam a-
luntur maledictis & obrectationibus.

Ut inter animantium genera, occulta quaedam sunt diffidia, cum

nulla appareat diffidii ratio, uelut araneæ & serpenti, formicis ac foricibus, trochilo & aquilæ, aliisq; compluribus. ita sunt qui illâ aut illam oderint gentem, cû nesciant quâ obrem oderint. Quidâ odere rhêtoricen, aut græcas literas, cum hoc ipsûm ignorent, quod oderunt.

Vt in culice non minus admiranda naturæ uis est, q̄ in elephãtẽ: ita sapiens in maximis pariter ac minimis negociis, magnum uirum ostendit. Aut ingenii uis etiam in ludicro atq; humili argu-mento elucet.

Apis cum minimum sit insectum, tamẽ admirabile facit opus & mira ratione politiã moderatur. ita in pusillis corporibus summa nonnunquam ingenii uis.

Apes exteriora tectoria faciunt ex succis amarioribus, quod dulcissimum est, in intimis recondunt. ita theologia inspidis quibusdã allegoriarũ corticibus obtegit sapientiã, quos prophanos arceat.

Vt apes non quiduis ex omnibus colligunt, sed aliunde Metyn, aliunde Pissoceron, aliunde Propolin, aliunde Rhithacen, aliunde sobolem, aliunde de mel. ita non oia petenda ex eodem autore, sed ex uno quoq; sumendum, quod habet utilissimũ. Ex poetis & oratoribus uerborum splendor. E dialecticis argutia disserendi. E philosophis cognitio naturæ. E Theologis præcepta uiuendi.

Cum ad omnia aduolent apes, tamen nullis nocent floribus, ita uirtus & literæ sic ab aliis sumuntur, ut nullo deterior sit is, qui communicauit.

A floribus marcidis apes abstinent. ita non attingendus liber, qui putidas habet sententias. Aut nihil attingendum, quod nõ sit elegans & succulentum.

Apes fucis ad opus & foetũ calore confouendũ, utuntur, ubi cœperint mella maturescere, tum expellunt ac trucidat. ita ab inimicis quoq; sumendũ, si quo pacto per occasionẽ prodesse possint.

Si fucis alas ademeris, & in alueum reicias, is cæteris item fucis alas adimit. ita qui in monachorum tractu nascam, semel amiserint uitæ libertatem, alios quoq; quos possunt pertrahunt, ne melior sit aliorum conditio.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Apes peragunt opus suū non statis diebus, sed quoties cæli com-
moditas inuitat. ita suo quæq; tempore rapienda est occasio.

Rex apum solus aculeū non habet, aut certe nō utit, ad hæc grā-
dior est corpore, & specie decentior, sed alis q̄ cæteræ minoribus,
ita principem oportet esse clemētissimum, & a sua ciuitate nusquā
auolare longius.

Rex ipse quidem non operatur, sed obambulans, ac circunvolās
alios uelut exhortatur. ita princeps non opera, sed consilio & iussu
prodesse debet suis.

Vt fuci cum ipsi non mellificent, tamen illarum insidiantur la-
boribus. ita sunt qui nihil ipsi excudāt, sed aliorum uigiliis elabo-
rata furto sibi uendicant.

Vt apis amisso aculeo, iā nec nocere potest, exarmata, nec pro-
desse ad mellificium. ita mortales qui nocere norunt, iidem non
runt prodesse.

Cum maxime feruent apum inter se pralia, tum iactu pulueris,
aut fumo tota res componitur. ita grauissimi rerum motus inter
principes, affinitate aut simili re quapiam nugacissima finiuntur.

Ter nouenis crabronum ictibus interfici hominem existimant
Ita offensa tametsi per se non capitalis, tamē sapius iterata capita-
lem parit inimicitiam.

Samna bombicina uestis seu multiciū, quod pellucens non te-
gat corpus, cum in hunc usum sit reperta uestis. ita ridenda facun-
dia, q̄ rem nō explicat, sed inuoluit, cū in hoc rebus sit hōi sermo.

Vt aranearū telas corui perrumpūt, muscæ implicantur. ita le-
ges plebeculam uexant, a potentibus uiolantur impune.

Scorpius uenenū in cauda gerit, & oblique ferit. ita quidā in fi-
ne uirus effundunt suum, & dissimulanter ludent.

Muta cicada pro miraculo est, quod ipsum genus sit garrulum.
Sūt aut hmoi in agro Rhegino. Sic magis admiramur cōstātia &
silentiū in fœmia, quod ipsum genus mutabile sit & loquax.

Muscæ & alia nōnulla insecta suctu uiuunt, ideoq; eis pro lingua
ē fistula. ita quosdā uideas bibōes, q̄ potu uiuāt, a cibo abhorreāt.

Vt lampyrides non sunt conspicuæ, nisi noctu aut in obscuro.

Ita quidam non sunt illustres, nisi inter humiles & idiotas, obscuratur autem inter egregios.

Industriū aīal formica, sed nō laborat nisi sibi. ita nōnulli mortales sibi dūtaxat consulunt, & suū modo negociunt agant.

Vt Indicæ formicæ aurum e cauernis erutum seruant tantum, non fruuntur. ita diues auarus nec fruitur ipse suis opibus, & aliis inuidet illarum usum.

Hirudo ē quoddam pediculi genus, cui nō est exitus cibi, quod infaciabile sit, suctu sanguinis intumescens rumpitur deniq;. Sic auarus copia sua præfocatur.

Vti pyraulis ultro aduolās lucernis, adustis alis collabitur ac perit. Sic quidam ipsi sibi accersunt perniciem.

Vt cochleæ lente ingrediuntur, nec quicq; attingunt, aut usquā sese mouent, nisi cornibus prætentarint. ita sapientē oportet esse contabundum, minimeq; præcipitem, & pedetētim aggredi, gustu quodam prius sumpto.

Quemadmodum apud Myconios non est indecorum caluitiū, quod illic omnes calui nascantur. ita apud Italos (ut hos exempli causa nominem) non est turpe pecuniæ studium, quo nemo non tenetur apud illos.

Sunt qui propius admota non cernunt, quæ longius, absunt, uident, ita nōnulli plus sapiūt in rebus alienis q̄ in his q̄ ad se ptinēt.

Quibus maiora sunt corda, timidissima sunt, maximeq; bruta. asino maximum est, & in Paphlagōia perdicibus bina sunt corda, cum animi sit conceptaculum & fops. ita quidam quo magis abundant insignibus, hoc minus habent rei, ueluti si doctor indoctus latissimo utatur pileo aut epomide.

Animantia quibus longa sunt crura, iisdem longum sit collum oportet. ita qui magno strepitu student uiuere, longius rapiant necesse est, unde suppetat sumptus.

Chamæleon maximū habet pulmonē, & nihil aliud intus. ita quidā p̄ter ostentationem & uentosam iactantiā nihil habent.

Simia cum imitef hoiem, tñ animal est oīum deformosissimū. ita si quis affectet, quod optimum est, nisi foeliciter affectet, incidit in id quod est pessimum.

D. ERASMI ROT. SIMILIA

Ut a uitii corporis quidam inuenere cognomen, uelut a distortis cruribus Vari, tumidis labris Chilones, a naso prægradi Nasones, Sic nonnulli malefactis sibi famam pariunt ac nobilitantur.

Infantes qui celerius loquuntur, tardius ingredi incipiunt. ita qui ad dicendum præptior est, ad rem gerendam minus est paratus.

E uoce agnoscimus hominem, facie non inspecta, nam sua cuique uox. Ita ex oratione licet hominis uitam coniectare.

Vultures unguentorum odore fugantur, ad cadauera aduolant. ita quidam a rebus honestis abhorrent, ad fœda rapiuntur.

Sicut unguentis & uinis, ita & libris precium addit antiquitas.

Ex maioribus cedris, quæ florent, non ferunt fructum. quæ fructiferae sunt, non florent. ita nonnunquam quibus adest dicendi lepos, non adest sapientia, quibus suppetit rerum utilium cognitio, deest eloquii uenustas.

Ut palmae arboris ramus, imposito onere non deflectitur in terram cæterarum more, sed renititur, & ultro aduersus sarcinam pondus erigit sese. ita uiri fortis animus, quo plus negociis premitur, quoque magis fauuit fortuna, hoc est erectior.

In Capania uites populos amplexa, ipsa æquabant cacumina, adeo ut uindemiator rogum ac tumultum exciperet. ita qui in arduis uersantur negociis, periculi meminisse debent.

Quemadmodum uitis tametsi arbor omnium nobilissima, tamen arundinum, aut uallorum, aut arborum infrugiferarum eget sustentaculis. ita potentes & eruditi inferiorum egent opera.

Ut uallus aliquoties frondibus suis uitem amplexam stragulat. ita nonnunquam adminiculi gratia obiter asciti, subuertunt & opprimunt potentiores.

Ut uitis nisi amputes, late sese spargit, brachiis suis omnia complectens & implicans. ita princeps ambitiosus semper aliquid e proximis suo adiungit imperio, nisi subinde uindictetur.

Sicut Amina uina senio fiunt meliora, ita quidam in iuuenta solutiores aut asperiores, ætate & usu rerum fiunt mitiores.

Contra Apiana uina, & alia quædam initio dulcia, quasi eritatem accipiunt ab annis. ita quidam ætate fiunt inhumaniores.

EX ARIST. PLINI. THEOP. LXVIII.

Sicuti Maroneum uinum, cuius meminit Homerus, uitiosā to aquæ mixtum, tamen uigorem suum seruat. Ita sapiens nullis soluitur uoluptatibus.

Vt uino nō est aliud corporis uiribus utilius, si recte utaris, nec eodem est quicq̃ perniciosius, si modus absit. Ita philosophia salutaris est res, si modice adhibeas, pestilentissima. si eius studio temulentus, a cōmunis uitæ muniis reddaris alienus.

Sicuti uina languidiora uappescunt atate. Ita desipiunt ingenia uulgaria, exiinia etiam ad extremam durant atatem.

Vina non modo soli sui referūt saporem, uerū etiam arborum aut fruticum uicinorum. Ita non solum exprimimus eos, unde progeniti sumus, sed & eos quorum consuetudine sumus usi.

Sicuti imitatio uina, quæ frugibus conficiuntur apud quosdā. hactenus assequuntur uini uim, quod inebriant, non tamen perinde reficiunt cordis uigorem. Ita quidam quod in poetis est uitii, id assequuntur, nempe obscœnitatem. cæterum eloquentiam, ueritatatem, eruditionem non possunt exprimere.

Oliua sero prouenit, sed fructum habent egregiū. Salix statim adolescit, sed sterilis est. Ita præcox ingenium.

Negant ullum animal uenenatum fame aut siti emori. Ita pestilētes homines domi habent, unde se pascāt, & suo alant ueneno.

Persica ob id ipsi pluris uanibant, quod hō durarēt, nisi in tri dū. ita auidius rapiendū, quod cito præteruolat, ut inuenta.

Caprifici ficus nunq̃ maturescit, sed tamen gignit uermiculos, qui deuolantes ad ueram ficum, perfollo ficorum cortice, maturitatem illis tribuant. ita sunt qui ipsi nihil queant egregium facere, sed tamen aliquo pacto stimulant alios, ut id faciant.

Vt aquæ laus est, si nihil sapiat (nam uitiosa signum est sapor aut succus). ita a cæteris quidem requirimus eloquentiam. Theologus hoc ipso laudatur, quod infans est, & a Musis alienus.

Fere non conuenit odori & sapor, ut ficis quibus nihil dulcius, nullus est odor, & cōtoneis plurimum odoris, sapor autem asperimus, ita uix in eodem inuenias homine blandiloquentiam, & beneficentiam ac fidem.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Utaurus tota uiret perpetuo. ita doctrinae fama non senescit, neque marcescit. Lauri baccae amarae quaedam sunt, sed salutis conferunt: ita philosophiae praecipua, salutaria magis quam blanda sunt aut iucunda.

Vina uasis infusa et taxo factis, mortifera sunt. ita salutaris aliquando eruditio, si inciderit in hominem pestilentem, moribus illius redditur noxia.

Fraxinum campestem in tantum horrent serpentes, ut nec matutinas, neque uespertinas illius umbras quamuis longissimas, unquam attingant. & si gyro frondibus huius arboris claudatur ignis, & serpens, citius in ignem fugiet, quam in fraxinum. ita nihil conuenit uitiis & studio sapientiae, sub cuius umbra quisquis se continuus erit, tutus erit ab huius uitae uenenis.

Tilia cum habeat corticem ac folia dulcia, tamen fructum eius nullum animal attingit. Ita quorundam oratio blanda, grataque & composita, sententiarum nullus fructus.

Uti buxus semper quidem uiret, sed alioqui & odore noxia, & semper habet omnibus inuisum animantibus. Ita quidam praeter orationis gratiam, nihil adferunt non fugiendum.

Rhododendri frondes iumentis, capris, & ouibus uenenum est. idem homini contra serpentium uenena remedio. Ita quod stultis perniciem adfert, ut res aduersae aut eruditio, id sapiens uertit in suum bonum.

Uti arborum aliae gaudent montibus, aliae uallibus, aliae fideis locis, aliae riguis & aquosis. Ita non omne uitae genus omni homini conuenit. Sunt quae quouis ueniunt loco. ita sunt horarum omnium homines, accommodati ad mores omnium.

Sunt arbores aliquot. quae post solsticium inuertunt sua folia, ut ulmus, tilia, olea, populus, alba salix. ita uulgus procerum, si mul atque princeps uitae genus diuersam commutarit, uertunt & ipsi si uultum, cultum, orationem, & omnia.

Sorbo folia uniuersa decidunt, cum ceteris arboribus paulatim id accidat. ita quidam subito nudantur, aut profundunt, aut genus uitae commutant, cum sensim id fieri oporteat.

Ficus non floret, cum fructus habeat dulcissimos. ita quidam benefaciunt nihil pollicitantes.

Morus nouissima omnium germinat, & tamen parit inter pri-
mas. Ita qui tempus idoneum opperitur rei faciendæ, etiam
si serius cœperint, tamen maturius faciunt.

Vt arbores quædam belle florent, uerû nullû adferunt fructum.
Ita quorundam puerorû indoles magnam uitæ frugem pollicet,
qui simul atq; adoleuerint, ad ineptissimas conuersi uoluptates,
fallunt expectationem omnium.

Salix ante maturitatem abijcit semen, unde & Homerus frugi
perdam uocat. Ita quædam ingenia præcotia citius profiliunt ad
docendum, aut scribendum, quam oportet.

Cupressi semina adeo minuta sunt, ut quædam oculis cerni nõ
possint, & tamen in eo tanta est arbor, tam procera. Ita ratio mini-
mû quiddam est & occultum. sed eadem maxima est, si prodeat,
& uim suam explicet.

Stolonibus amputatis, oia celerius adolescunt in arbore, nimi-
rû alimētis collatis in unâ stirpē. Ita animus leuatus superuacuis
negotiis, plus efficit in studiis honestis, tota mentis uis in idē intēta.

Vitis nisi subinde amputetur, ipse sua fœcunditate, gracilescit
& perit. ita cohibendum est immoderatû studiû fœlicibus ingeniis,
ne parû moderato labore consumantur.

In uite quicquid per amputationem adimif materiam, id fructi-
bus additur. ita qui reciderit curas superuacuas rerû sordidarû,
plus ualebit in rebus seriis & grauibus. Aut quo min⁹ est uerborû,
hoc grauiore sententiæ,

Vt in inferendo calamus altius depressus, tardius fert, sed du-
rat forti⁹. ita præstat sic rem aggredi, ut firmior sit ac durabilior,
poti⁹ quam ut præsens spectes lucellû.

Arbor per se infrugifera, insitione discit ferre fruct⁹. ita prauû
ingeniû institutione ad bonam frugem potest demutari.

Arbor suapte naturâ nõ nisi unicû fortû gignit, insitione eadem
diuersi generis fructibus oneratur. ita qui naturam suam sequitur, sem-
per idem est, qui arte ducitur, sui dissimilis est.

Vt noctuæ aues iauspicatæ noctu gemētēs (rã hæc illis uox est)
mortalium inuidēt quieti. ita uirulenta lingua semper aliquid spar-
git, quo concordia hoim disturbet.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Vt ager ferax, sed quem oporteat multo impendio colere, non multum iuuat colonū. Sic homo quæstuosus, sed idem sumptuosus, haud multum reponit heredi profuturum.

Vt in re rustica nō satis est te ipsum bonum esse colonū, sed magni refert cuiusmodi habeas & uicinum. Sicut in uita non satis est si te ipsum integrum uirum præstes, sed refert cum quibus habeas consuetudinem.

Vt in loco pestilenti quoq; qui assueuere, durant. ita incommoda parum lædunt assuetos.

Vt loci salubritas incolarum colore deprehendit. ita muneris sanctitas eorum arguitur uita, qui in eo uersantur. ueluti qui uersantur in ceremoniis, cum sint nequissima uita, declarant eas ad pietatem nihil conducere.

Vt nihil minus expedit q̄ agrū optime colere. ita sapenúmero inutilissimum est, nimis esse in negotio diligentem.

Diligentes agricolæ terram prius notulis quibusdam deprehendunt & explorant, priusq; illi credant sementem. ita explorandus amicus ante q̄ committas arcanum.

Vti faba & lupinum non exhaurit, sed stercoret agrum in quo alitur. ita gratus meliorem reddit fortunam eius a quo beneficio adiunatur, & refert quod accepit.

Fœnum græcum quo tractatur peius, hoc prouenit melius. ita liberi quidam, quanto nabueris indulgentius, tanto minus ualent, neglecti uero & uexati euadunt in uiros.

Vti falicis semen ante maturitatem abiectum nō solum ipsum nihil gignit, uerum etiā foeminis sterilitatis est medicamentū, hoc est efficit ne concipiant. ita sermones istorū qui prius docent q̄ uere sapiant, nō solū ipsos non reddunt meliores, uerū etiā auditores suos inficiunt, & reddunt indociles.

Nouella uitis copiosius gignit uinum, sed uetustior melius. ita plura loquuntur iuuenes, sed utiliora senes.

Ex arboribus quæ uehementer foecundæ sunt, eo celerius senescunt. ita raro sunt uiuaces egregio præditi ingenio, & optima quæ quæ mortalium, fuga cissima sunt.

Solent arbores protinus emori, si quando præter solitū fœcundæ fuerint. ita fortuna præter morem blanda ac fauens exitium imminere sæpenumero significat.

Est apud Indos herba quædam præcipui odoris refert. minutis serpētibus, quarū ictu protinus moriendū sit. ita habent principū quorūdam aulæ quod allecet, sed occultant letale uenenum, ni caueas.

Apud eosdem est spina, cuius succus inspersus oculis, cæcitatem adfert omnibus animantibus. Magis autem excæcat homines, si quid aspergas de puluere auri in oculos.

Vt in arboribus robustiores sunt partes Aquiloni oppositæ, quæ quæ Austrū aut Zephyrū spectant. ita fortiores ac firmiores sumus in his, in quibus non duris casibus exercuit fortuna.

Cedrus & iuniperus, si oleo perungas, nec tineas sentiunt, nec eariem. ita semel imbutus diuini spiritus succo animus, nullam huius mundi sentit corruptelam.

Arbores infœcundæ firmiores sunt fœcundis. ita robustius est corpus his qui nihil pariūt in literis quæ qui sese laboribus exhauriūt.

Vt quercus & aliæ quædam arbores sub terra defossæ duriores redduntur ac durabiliores. ita qui diu præmuntur aduersa fortuna, diutius florent.

Cupresso non innascuntur cerastræ propter amaritudinem, nec buxo propter duritiem. ita pestis adulatiōis fugit seuera ac tristitia ingenia, mollia captat & facilia.

Iuglans crepitu prænunciat se frangi, ut fugere liceat priusquam fiat ruina. ita quidam non lædunt, nisi prius ostendant se infensos. Alii prius læserunt quæ exposculent.

Abies adeo cohæret glutino, ut prius scindatur qua solida est, quæ qua glutino ferruminata. ita post reditum in gratiam firmior debet esse amicitia, & arctius cohærent, quos copulauit mutua bene uolentiæ glutinum quæ quos natura coniunxit.

Hædera complexu necat arbores. ita fortuna prospera dum blanditur, strangulat & perdit.

Vt quædam terræ mergam (ea est candida medulla) in se continent, qua stercorentur ac pinguescant. ita ingenium probum se

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

cum habet, unde fiat melius.

Nihil prolecius excrementis animantium, & tamen in sterco-
randis agris præcipuū habet usum. ita nulla res est tam nihili, quæ
non aliqua proficit, si noris uti.

Cracca leguminis genus est adeo gratū columbis, ut ea semel
gustata, negent illos postea ab eo loco profugere. ita qui semel au-
la mel & honorē degustarint, nunquā ab aula possunt auelli

Orobāchæ ciceri infesta est, & eruo, ut ara tritico, ordeo festuca,
quæ uocat Aegilops, lenti securi dacā. atq; hæ quidē oēs cōplexu
necant. ita quorundā amicitia pestilens est magis quā inimicitia.

Asiæ & Graciæ balneatores, cū uelint turbam pellere, car-
bonibus iniicere semē are, quod id faciat uertigines. ita philoso-
phi quoties uolunt a suis libris submouere uulgus indoctū, mathe-
maticos quosdam numeros & figuras admiscunt, ut ex his oborta
uertigine capitis, librum abiiciant.

Arator nisi incuruus sit, præuaricat, ut dicebant antiqui. ita mi-
les, nisi impius sit, parum est miles.

Ut boni agricolæ est nosse terram suam quam colit. ita præce-
ptor diligens in primis studeat cuiusq; indolem & ingeniū cogno-
scere, neq; enim eadem sunt omnibus adhibenda.

Uti nouales licet alternis interquiescant annis, tñ eā cessationē
ubertate cōpēsant. ita relaxatio ingeniorū mediocris facit, ut ad stu-
dia reuersi, plus efficiantur uigore animi, licet breuiore tps spacio.

Nilus famē adfert ægyptiis, si uel parū exundarit, hoc est minus
duodecim cubitis, uel plus satis, hoc est ultra octodeci. ita pariter
obstat ad bonā mentē fortuna uel nemiū secūda, uel nemiū malig-
na, hic egestate uexans, illic deliciis auocans ab honesto.

Ut heliotropiū ac lupinū circūagunt cū sole, & quocūq; se mo-
uerit ille, eodē deflectunt & hæc cacumen. ita proceres aulici quo-
cunq; regis ingenium uergit, eo propendent omnes.

Sicuti quasdam arbores fœcūditas & luxuries enecat. ita quos-
dam perdit immoderatus rerum successus.

Ager nemiū stercoreatus aduritur, non stercoreatus alget. ita mode-
rata lectione uegetandū erit ingeniū, nam lectione saginatur animus
non aliter quā aruum stercore.

Sicuti utilius est crebro stercoreari agrum quàm multum, ita plus habet fructus assidua lectio quàm auida.

Vt pulegiū ipso brumæ die floret, cum marcet omnia. ita rebus pessime uexatis, regnant mali, quorum in pace nullus est respectus.

Vt cibi, potus, cœlique nouitas offendit, etiã si mutes in paria, aut in aliq̄to meliora. ita p̄stat ferre principem, aut magistratū pristinos quàm nouos asciscere. quod omnis regis nouatio nõ careat perturbatione.

Vt hominem uehementer ægotum, uel lunæ deliquiū, uel uentus asperior, uel maris decessus, aut huiusmodi quæpiam leuis regis cõmutatio tollit e medio. ita animos imbecilles & affectibus corruptos quæuis offensa perturbat, cum qui firmis sunt animis, istius modi non sentiant.

Vt plus est periculi corporibus nostris uere & autumno, ob mutationem. ita nouitas omnis offendit ac lædit rempublicam.

Vt qui cogunt secare, malunt ære secare quàm ferro. quod hoc pacto uulnus sit sanabilius. ita qui cogunt obiurgare quæpiam, ita modeste oratione, ut ipsa in se nõ nihil admisceat occulta medela.

Vt pternitiõibus & ambustis, frigida pariter atque calida aqua medetur. ita quædam errata diuersa ratione tolli possunt, seueritate & lenitate, subducta benignitate, & addita beneficentia.

Vt pternitiões & facit & tollit frigus. ite ignis ambustia sanat. ita amici obiurgantis oratio, dolori quæ fecit, eadem medetur.

Sicuti Scorpius si post ictum admoueat uideri, uenenum ad se retrahit. ita nihil est tam noxiū, quin secum adferat remediū sui mali, si quis modo uti nouerit.

Vt celerius inebriant, qui dilutum bibunt, quàm qui merum. ita citius inficiunt animum, quæ sobrietatis aliquid habent admixtum, quàm quæ simpliciter obscœna sunt. Nam a uehementer obscœnis refugit animus; contra illa blandiunt aliqua uirtutis specie.

Vt qui uino cacutiunt, aut alioqui laborant oculis, plures se uidere res credunt, cum unam uideant. ita qui ob imperitiam, uerum non perspiciunt in autoribus, multas ac uarias inducunt sententias. unde illud apud iuris male consultos, uel dic, toties repetitum.

Sicuti uinum alios hebetiores reddit, alios acutiores, alios eliques

D. ERASMI ROT. SIMILIA

facit, alios loquaculos, pro corporum habitu. ita eadem stultitia & ignorantia ueri quosdam incitat ad studium pecuniæ, quosdam ad uoluptates.

Vt sol lutum indurat, ceram liquefacit. ita eadem oratio ab eodem dicta, hunc emolliet ad pœnitudinem errorum, hunc irritabit ad contumaciam.

Vt uinum dilutius magis prouocat uomitum, q̄ uel aqua simplex, uel uinum merum. ita intolerabilior est nequitia pietatis si mulatione condita, q̄ simplex & aperta malitia.

Vt magis humectat uentrē, magisq; sitim pellit humor, qui sensim infundit, q̄ qui uniuersim haurit. ita magis cohibent a petendo munera paulatim data dispensataq; q̄ si semel dones uniuersa

Sicuti laboriosius est inanem iactare manum q̄ saxo aut lapideo librata. ita molestius est in nihili rebus operam sumere q̄ in arduis uersari negociis.

Vt qui locis æqualibus ambulant, magis defatigantur q̄ qui in æqualibus. ita laboriosius est, semper eadem aut similia repetere, quā in uariis uersari negociis.

Vt citius fatigatur qui q̄ longū sit iter, nescit. ita minore tadio rem gerit, cui negocii ratio modusq; præcognitus sit,

Vt morbus ad uicinū serpit cōtagio, sanitas ad ægrotatē nō ita ex cōsuetudine in meliorū facile boni corrumpunt, at nō contra.

Vt oscitant permulsi, quod oscitantē conspiciūt & micturiunt, quod meientē uiderint. ita quidā nullo certo iudicio ad suscipiēda negocia pmouent, sed quiduis in aliis imitant ac referunt.

Vt aromatum, florum, similitūq; odor gratior sentit e longinquo q̄ e proximo (offendunt enim nonnunq; naribus admota, q̄ procul delectabant). ita sunt quæ si leuiter attingas, placeant. sin excutias accuratius & propius inspicias gratiam amittunt. quod genus sunt poetarum fabulæ aut gentiliū historia

Vt aromata tum uehementius fragrant, cum mouent aut teruntur, fraguntur ue. ita uirtutis fama latius spargitur, cum exerceat negociis & rebus aduersis.

Vt cibi male olentes, non uident male olere his qui ederint. ita

spurca Scotistarū & Sophistarū litera cum alios melioribus imbutos literis uehementer offendant, ac nauseam moueant, eos qui nugas istiusmodi imbiberunt, nihil offendunt, immo bellæ uidentur & elegantes.

Vt panthera bene olet, sed non nisi bestiis, quâs ad se trahit. hominibus non item olet. Ita Scotus bonis ingeniis grauis est. stupidis istis & bardis quouis aromate gratior.

Vt qui hircosi sunt, grauius olent, cum se unguētis obleuerint. Ita foedior est nequitia fama, si eam doctrinae celebritas reddat magis conspicuam, latiusque traducat in hominum fabulas.

Vt diameter siue dimetiens, sic ab angulo ad angulum mediâ figuram diuidit, ut utrinque spatium relinquat æquale. Ita iudex in neutram partem debet esse propensior.

Vti sol quo magis in alto est, hoc minores iacit umbras, quo terra propinquior, hoc maiores, puta mane hac uesperis. Ita uirtus quo maior est & excelsior, hoc minus uidere cupit, minusque se se ostendat. Cōtra quod minus ipsa re ualeat, magis sese dilatât ostendat.

Vt maiore cum uoluptate cantionem audimus notam quam ignotam, etiâ si melior sit, Ita iis literis impensius uulgius delectatur, quas didicit.

Vt in Diapason tantus est concentus, ut uox eadem esse uideatur. Ita ueri amici unus sunt animus. Aut sic adulator per oia subservit ad orationem diuitis ut unum loquentem dicas, non duos.

Vt suauius est Antiphonum, quam si uox omnino sit eadem. Sic iucundior amicus, ita concors, ut tamen non nihil diffideat, quod adulator per omnia obseruiens.

Vt uasa paria quorum alterum plenum sit, alterum inane, pulchra concentum faciunt *εὐκρίτους*. Ita bene conuenit inter diuitem benignum & pauperem indigum.

Vt quæ præclara sunt, uix multo cultu proueniunt. contra cepe, allium, & quædam huiusmodi uilia, etiam reposita aut suspensa proferunt sese. Ita quæ sunt egregia, non nisi multo contingunt labore, quæ mala, passim obuia sunt.

Sicuti uulgo dicunt aquilonem noctu exortum, nunquam ad tertium

VOCULARVM ALIQVOT.

darare diem. Ita rerū motus qui non ex altis initiis, sed facili causa subitaq; proficiscūt, facile sedant & cōquiescunt in republica.

Vt uenti desituri uehementissime spirare solent. Ita mortales cum maxime offerunt sese, ueluti Iulius Pontifex, tum proximi exitio solent esse.

Sicuti Aquilo initio uehemens, desinit lenior. contra Auster initio lenior, desinit uehementior. Ita qui precipites magno impetu rem agrediūtur, frigescūt in progressu. Contra qui consilio suscipit, magis ac magis accenditur operis progressu.

Vt qui acrius cupiūt perspicere, alterū ocludūt oculū. Ita iudex rectius intelliget iustū, si nullius personæ respectu deuocetur.

Sicuti lusciosi non cernunt nisi proxime admota, contra senes non nisi longiuscule distita. Ita quidam diuerso laborant morbo. Nam hic negligit amicorū res, neq; curat nisi quod proprie ad suū pertinet negotiū. Contra alii suarum rerum negligentes, in alienis tantum sapiunt.

Vt eodē halitu, sed aliter emissio calfacimus ac refrigeramus. Ita eadē oratiōe aliter pñciata, mouebit affectus autfrigebit.

Sicuti uehementius titillat tactus, & iucūdius mouet frictus alienus, q̄ noster. Ita iucūdius est laudari ab iis qui nobis nulla cognatione aut familiaritate coniūcti sunt.

Diffimile.

Non ut ex sapientissimis parentibus stultissimi plerūq; nascūt filii. Ita a doctis praeceptoribus indocti discipuli, a probis educatoribus alūni improbi. Nā illic corporū est ppagatio, hic animorū.

Quod oleum est muscis, formicis, fereq; reliquis insectis. id est adulatio stultis principibus. Siquidem oleo peruncta moriuntur illa. hi assentatione & obsequio palponum in exitium trahuntur ipsi, & trahunt rempublicam.

Vti sol hominem tingit nigrore, cū linū candefaciat. Ita factū idem huic infamiam conciliabit, illi gloriam & laudem pariet.

Sicuti qui morbo laborant regio, iis mel cateris dulcissimum amarum est. Sic sapientiae praecepta piis iucunda, tristia sunt iis qui prauis affectibus corrupti sunt.

EXPOSITIO
DES. ERASMI ROTERODAMI PARABOLARUM SIVE SIMILIORUM, EX PLUTARCHI MORALIBUS, SENECA, LUCIANO, XENOPHONTE, DEMOSTHENE, ARISTOTELE, PLINIO, THEOPHRASTO, FINIS.

VOCVLA

RVM QVARVNDAM
EXPOSITIO.

A Canthylides sunt auiculæ quæ & acanthides & cardueles dicuntur.

Adyta loca prophanis inaccessa.

Aelurus, id est felis seu catus.

Aera Corinthia fecit casus, quia incésio Corinthi cõfudit metalla.

Agathallia Volaterrano scribuntur ἀγθαλλοὶ auiculæ sunt.

Alcyones aues hyeme in mari nidulantes.

Amnis a circumnando dicitur, unde continue fit alius.

Amphiotides, ut Eustathius uult, uasa quædam sunt ab auribus dicta, accipiuntur pro aurium integumentis.

Amusotatos, id est inuenustissimus, maxime amusus, & a musica alienus.

Antemna est uelum transuersum.

Ἀντιφώνου id est ἐναντιφώνου hoc est contrariæ uocis.

Apodæ sine pedibus aues de hirundinum genere.

Asylum, locus autem ades consecrata, unde neminem abstrahere licet.

Attagen seu attagena auis Asiatica in Ionia præstans.

Aulæum est uelum pictum & suspensum. quod stratum tapes dicitur.

Barathrum, locus profundus & obscurus, ut carcer Atheniensis.

Bubo auis est nota, & abscessus circa inguen maxime.

Bucephalus, equus Alexandri Magni, a taurino capite dictus.